

BØRN & UNGEL

Efteruddannelse på ønskesedlen 10

Læreplaner fremmer læring 12

Guide: 20 apps til iPad 34

TUREN GÅR TIL TEATRET

Teater taler til følelserne og udvikler børnene. Læs anmeldelser og få idéer til en anderledes turoplevelse. 14-23

Til middagsluren!

Lækre dyne og pudebetræk i en god, strygefri og slidstærk kvalitet. 100 % bomuld. Metervaren er Øko-Tex 100 godkendt.
Faconsyede frottélagner i matchende farver med kraftig elastik. 75 % bomuld, 25 % polyester. Øko-Tex 100 godkendt.

tønnesen

Tønnesen A/S · Frydensbergvej 13 · DK-3660 Stenløse
 Tlf: +45 47 12 54 54 · Fax: +45 47 12 54 60 · www.b-toennesen.dk

Weekendpension

Spar ekstra op til pension ...

Små omkostninger
 Godt afkast

PBU
 Pædagogernes Pensionskasse

Foto: Gitte Sofie Hansen

Uddannelse er på ønskesedlen

Arbejdstid, efteruddannelse og bonusløn ved lavt sygefravær. Det er forslag, der kommer fra pædagogerne i børnehuset Elvergården i Rødovre, og som politikerne kan tage med til trepartsforhandlingerne.

10

indhold

nyheder

- 4 Kort nyt
- 6 BUPL holder workshop
- 7 Pædagoger spår om fremtiden
- 10 Efteruddannelse skal med i trepartsforhandlinger
- 12 Læreplaner fremmer læring
- 13 Skolen får brug for pædagoger
- 26 Pejlemærker skal højne kvaliteten

øjeblikket

- 24 Børn lærer førstehjælp

inspiration

- 30 Bo arbejder med tics og træ
- 34 Guide: 20 apps til iPad
- 41 Pas på stemmen

faste sider

- 28 Opslagstavlen
- 39 Nye fagbøger
- 41 Tegneserie
- 42 Læserbreve

43 BUPL MENER

»Socialpolitikken er efterhånden væk, og denne skattereform lægger op til yderligere forringelser.«

Lis Pedersen, medlem af forretningsudvalget for BUPL

BØRN&UNGE

Redaktion Redaktionschef Lene Søborg, art director Eva Krebs Larsen, designer Sara Efazat, journalist Vibeke Bye Jensen, journalist Steffen Hagemann, journalist Trine Vinther Larsen, journalist Laura Philbert, Korrektor ved Karen Altschul.
 Ansvarshavende redaktør: Ida Thuesen Nielsen
 Telefon 3546 5100
 Adresse Blegdamsvej 124, 2100 København Ø
 Mail b.u@bupl.dk
 Annoncer Marianne Földvary og Niels Juul Pedersen
 Forside Pressefoto

Redaktionen påtager sig intet ansvar for tekster, der indsendes uopfordret.

Udgiver

Forretningsudvalget Formand Henning Pedersen, næstformand Birgitte Conradsen, konst. hovedkasserer Lasse Bjerg Jørgensen Faglige sekretærer Allan Baumann, Lasse Bjerg Jørgensen, Lis Pedersen, Tonny Andersen
 Tryk Stibo Graphic
 Kontrolleret oplag: 66.726 ISSN: 0006-5633
 Udgivelse i ugerne 2, 4, 6, 8, 10, 12, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 32, 34, 36, 38, 40, 42, 45, 47, 49 og 51.
 Ved problemer med levering kan du sende en mail til levering@bupl.dk

teater

Foto: Pressefoto

18

En tur i teater

- 14 **Intro**
Lad institutionens næste tur gå til teatret. Det er både underholdende, udfordrende, udviklende og måske lidt uhyggeligt at opleve en teaterforestilling.
- 16 **Okay at blive forskrækket**
En teaterforestilling skaber vigtig variation i børns kulturoplevelser. Teater taler til følelserne, og selv en forskrækkelse kan være positiv og med til at udvikle børnene, mener forsker.
- 18 **Teateroplevelser for børn**
Teaterfestival giver masser af bud på, hvor børn og unge kan få en god, gammeldags kulturoplevelse. Børn&Unge anmelder 17 af sæsonens forestillinger.

Livet gør os indimellem forskrækket, og børn bliver bange for forskellige ting. Men det er mere skadeligt at holde børn borte fra teateroplevelser, der er lidt skræmmende.»

Beth Juncker, forsker i børn og kultur

30

»Du skal være villig til at sætte dig op på den trehulede og cykle, så dine lår syrer til. På den måde viser du dem, at du er til stede.«

Bo Christiansen, pædagog på Gammel Hjortespring-skole.

Hverdag med tics og træ

Pædagog og tømrer Bo Christiansen arbejder med børn med diagnoser som ADHD og Tourette Syndrom. Han viser dem, hvordan man hamrer og skruer, hvordan man ordner cykler, og hvordan man er en god kammerat.

34

Guide: apps til pædagogisk arbejde

Her får du et bud på 20 apps, der støtter op om forskellige pædagogiske områder, og som kan suppleres med de pædagogiske handleplaner.

Kombiner.dk
Design med kulør til institutioner...

fra **38,-**

Kurve, opbevaring og andet godt til hjælp og pynt i din institution – se mere på www.kombiner.dk

Kombiner.dk · Tlf. 25 39 79 80 · E-mail: info@kombiner.dk

Barn til barn Massage
kursus for alle, som arbejder med børn

Massage i dagplejen, børnehaven og SFO'en:
Silkeborg: 28. aug. + 9. okt. + 11. dec. 2012
Gentofte: 17. - 18. nov. 2012 + 27. jan. 2013

Massage i skolen:
Silkeborg: 6. november 2012
Gentofte: 19. august 2012

Specialpædagogisk Børnemasage
Lær at massere børn med specielle behov

Silkeborg: 7. aug. + 11. sep. + 23. okt. 2012
Gentofte: 22.-23. sep. 2012 + 26. jan. 2013

NORDLYS® tlf. 8681 1081
www.nordlys.dk

Mindfulness instruktør
Kursus start august 2012 i Fredericia
Se: www.nytids-spirit.dk

Tilbud i år
Kan 8.100 kr

Erhvervssygdomme forældes ikke

Ingen tilskadekomne skal gå glip af en erstatning, de er berettiget til. Heller ikke hvis de først er blevet syge, længe efter at de har været udsat for skadelig påvirkning på arbejde. Alle sager om erhvervssygdomme kan nu behandles i Arbejdsskadestyrelsen – også dem, der var forældede før 1. januar 2008. Det har Folketinget netop vedtaget i en lov, der følger op på en lovændring fra maj 2011, der ophævede den generelle forældelsesfrist på 30 år. Se mere på www.bm.dk

35.000

danskere indløste sidste år recept på ADHD-præparaterne Ritalin og Concerta. Halvdelen var børn og unge mellem 6 og 18 år, skriver Information. Selvom ingen kender langtidsvirkningerne gives medicinen også til flere 0-6-årige. I 2000 brugte kun cirka 2000 danskere medicinen.

BUPL lancerer mobil-hjemmeside

Siden Apple i 2008 lancerede den første iPhone til private brugere, er produktionen og salget af smartphones vokset eksplosivt. I dag er 9 ud af 10 solgte mobiltelefoner i Danmark således smartphones, og det store salg af især iPhones, men også Android-telefoner afspejler sig også på BUPL's hjemmeside, hvor andelen af besøg fra mobilenheder i april 2012 lå på lige knap 15 procent af det totale antal besøg. De 15 procent svarer til en femdobling målt i forhold til besøg fra mobile enheder i april året før. For at imødekomme den stadigt voksende målgruppe af besøgende på hjemmesiden med smartphones, har BUPL udviklet en særlig mobilhjemmeside, som du kan se næste gang du taster bupl.dk i din mobilbrowsers adresselinje. Her får du med et enkelt klik direkte adgang til blandt andet nyheder fra Børn&Unge, stillingsopslag, lønberegner, rådgivning om barsel eller jobskifte og information om pædagoguddannelsen. Det er også her, nye medlemmer kan melde sig ind.

Foto: Trine Vinther Larsen

»Hvorfor skal Dansk Folkeparti egentlig hjælpe den her elendige regering? Det må jeg være ærlig og sige. Og så skal man sørme have noget godt til gengæld«.

Partiformand Pia Kjærsgaard (DF) til Information

Pressefoto

Med sidste torsdags Megafon-måling, som kun giver Socialdemokraterne 16,9 procent af stemmerne, står det klart, at statsminister Helle Thorning-Schmidt og S-R-SF-regeringen for at få skattereformen i hus har brug for støtte fra enten Venstre, Enhedslisten eller Dansk Folkeparti. Mens

Venstre kræver flere skattelettelser, og Enhedslisten afviser den foreslåede måde at finde pengene på, så rækker Dansk Folkeparti hånden frem. Men konkrete krav afslører Pia Kjærsgaard ikke, før hun eventuelt indkaldes til forhandlinger i finansministeriet.

➔ Læs også BUPL MENER side 43.

Forældre vil have minimumsnormeringer

Finanslovsaftalen er der afsat 500 millioner kroner – om ikke til minimumsnormeringer, så i hvert fald til bedre normeringer i daginstitutionerne fra 2013.

BUPL har tidligere rost initiativet, der omregnet til stillinger kan bidrage med 1500 pædagoger til området.

Men i Kommunernes Landsforening (KL), der i den kommende weekend skal forhandle kommuneaftalen på plads med finansministeriet, er man anderledes på vagt.

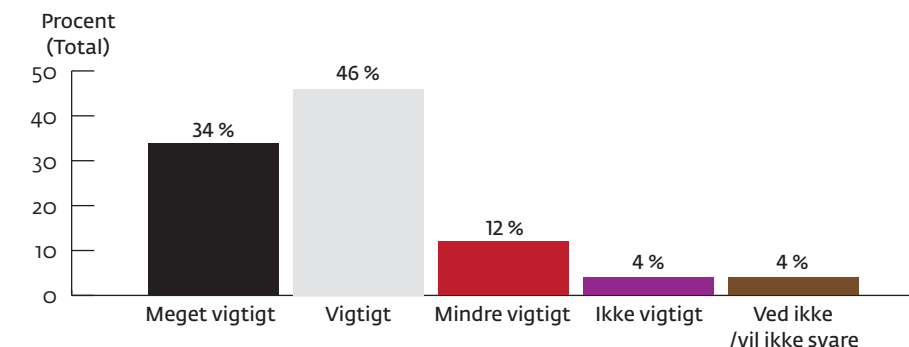
Skanderborgs borgmester Jørgen Gaarde (S) fra KL's børne- og kulturudvalg glæder sig over, at der prioriteres penge til området, men tager skarpt afstand fra tanken om minimumsnormeringer. Argumentet er, at kommunerne selv skal have råderet over pengene, og hvis de øremærkes pædagoger, batter de slet ikke nok til at gøre en forskel.

Heller ikke i BUPL forventer Henning Pedersen, at 500 millioner rækker til minimumsnormeringer.

»Men de er et vigtigt første skridt på vejen til at sikre forsvarlige normeringer. Efter en lang årrække med ødelæggende besparelser er der et flertal, som ønsker at vende udviklingen,« siger han.

En ny undersøgelse foretaget af Epinion for BUPL viser, at forældrene bakker op om det synspunkt. 8 ud af 10 forældre i en rundspørge blandt 1000 forældre med børn fra 0-6 år svarer, at det er 'meget vigtigt' eller 'vigtigt', at regeringen arbejder for minimumsnormeringer. Det hænger til dels sammen med oplevelsen af faldende kvalitet. 41 procent svarer, at kvaliteten er blevet ringere. Kun 7 procent, at den er bedre.

Regeringen har bebudet, at den vil arbejde for en minimumsnormering – altså en grænse for, hvor mange børn der må være pr. voksen. Hvor vigtigt er det for dig, at regeringen gennemfører dette?

Kilde: Epinion for BUPL, maj 2012.

Børneminister begejstret for kontrakter

Når et barn starter i vuggestue eller børnehave, skal forældre og institutionen underskrive en kontrakt. Kontrakten, der er en skriftlig udviklingsaftale for det enkelte barn, skal gøre det klart, hvordan pædagoger og forældre sammen skal arbejde for, at barnet bliver skoleparat.

Forslaget kommer fra professor Niels Egelund, formand for regeringens Task Force, og børne- og undervisningsminister Christine Antorini (S) er begejstret:

»Det er godt, at der på den måde arbejdes systematisk med børnenes udvikling. Og jeg vil da som forælder synes, at det ville have været fantastisk, hvis jeg havde fået en sådan melding og mulighed, da mine børn gik i daginstitution. Det gode ved sådanne aftaler er, at det bliver et konkret værktøj,

»Lad nu være med at opfinde mere obligatorisk bureaukrati.«

Henning Pedersen, formand for BUPL

som både forældre og pædagoger kan tage fat i, hvis der er nogle ting, der skal rettes op på,« siger Christine Antorini til Berlingske.

I BUPL er formand Henning Pedersen mere lunken over for idéen. Han påpeger, at der er tusind måder at gribe samarbejdet mellem forældre og pædagoger an på.

»Hvis en skriftlig udviklingskontrakt fungerer godt i nogle institutioner, så brug den endelig. Men lad nu være med at opfinde mere obligatorisk bureaukrati i en tid, hvor pædagogerne allerede bruger alt for meget tid på at fodre papirtigeren,« lyder rådet fra BUPL-formanden.

Formand Henning Pedersen er vant til at holde politiske taler og tage beslutninger. På workshoppen om fremtidens arbejdsplads skulle han bare lytte.

BUPL med på en lytter

200 pædagoger mødte frem i Nyborg for at give gode råd til BUPL om fremtidens pædagogiske arbejdsplads og pædagogik. Fagforeningen fik at vide, at pædagoger drømmer om øget synlighed og respekt for fagligheden.

Af Vibeke Bye Jensen, vbj@bupl.dk / Foto: Hung Tien Vu

Et ønske fra BUPL om at få medlemmerne til at inspirere hovedbestyrelse og kongres gav pote, da 200 medlemmer tog imod udfordringen og kom til Nyborg for at diskutere fremtidens pædagogik og den pædagogiske arbejdsplads.

Formand Henning Pedersen sagde, at politikerne i BUPL er vant til at være dem, der snakker og tager beslutninger. Nu ville de bare lytte.

»Det er dejligt, at så mange har haft lyst til at diskutere faget og professionen og give sine synspunkter videre til os. Vores arbejde med børn og unge er nu blevet en varm politisk sag, og vi skal sammen fastholde det fokus, der endelig er kommet, på, at børns liv ikke først begynder, når de kommer i skole. Vi har brug for jer, så vi i fællesskab kan gøre opmærksom på de stærke værdier, som dansk

daginstitutionstradition bygger på. Og på, hvad der skal til for at øge kvaliteten af vores arbejde,« sagde han.

FAGLIGHED I CENTRUM. De mange pædagoger var delt op i mindre grupper, så de på tværs af institutionstyper og kommuner, kunne diskutere dagens spørgsmål med hinanden.

De blev sat i gang af forumteatret 'Klods Hans', der spiller den nyuddannede Henrik, en meget ivrig og idealistisk pædagog, som endnu ikke har fået dræbt sine forestillinger om, at han kan gøre en forskel. Og hans samtale med Pernille, der sidder fast i realiteternes verden efter 10 år som pædagog.

Latteren og reaktionerne fra salen vidnede om, at sammenstødet mellem de to typer er velkendte i dagligdagen. Og således rustet gik resten af dagen med diskussioner, optagelse

af videoindslag, postkortskrivning til dem derhjemme og til den lokale fagforening og med livlig snak med ukendte kolleger fra hele landet om drømme og ønsker for fremtidens pædagogprofession.

Henning Pedersen sluttede dagen med at kvittere for bidragene og ikke mindst for det engagement, som alle gik til opgaven med.

»I har taget det rigtige udgangspunkt i forhold til den opgave, I har fået her. Det er jer selv som pædagoger, og den dagligdag I står i, der har betydning for jer. Men den har også betydning for os, når vi skal arbejde videre. Jeg har hørt, at det gennemgående tema har været at holde fast i fagligheden og at blive tydeligere på, hvad vi kan som pædagoger. Samt at de krav, vi bliver stillet over for, skal give mening i det daglige. Det tager vi med os,« sagde han. ■

Pædagoger spår om fremtiden

BUPL inviterede til en workshop om fremtidens pædagogiske arbejdsplads den 31. maj i Nyborg. 200 pædagoger mødte frem, og Børn&Unge har til seks af deltagerne stillet følgende tre spørgsmål:

1. Hvilke ønsker har du for fremtidens pædagogiske opgave?
2. Hvilke drømme har du om arbejdsvilkårene på fremtidens pædagogiske arbejdsplads?
3. Hvilke scenarier vil du gerne undgå?

Synlige og stolte trendsættere

Jeg ønsker, at vi som pædagoger bliver mere synlige, og at vi tør sige, at vi er stolte af vores arbejde. Vi er tilbøjelige til at være lidt undskyldende og selv mene, at alle kan passe børn. Vi skal tro mere på os selv. Da jeg i en periode arbejdede med unge, fik jeg anerkendelse for mit arbejde, og det ser jeg gerne også sker, når vi arbejder med de lidt yngre børn. Mine drømme er, at vi får mere indflydelse på den pædagogik, der skal føres. Der er blevet presset så meget ned over hovedet på os, men i fremtiden skal vi selv være med til at trendsætte det pædagogiske arbejde og pædagogikken. Jeg vil gerne undgå, at vi er en profession, der går i glemmebogen. Vi er ikke undervisere, vi skal fortsat have fokus på social læring, og det skal være os selv, der fortæller omverdenen, hvad vores arbejde handler om og indebærer. Ellers bliver vi overset, og andre kan fortsætte med at bestemme, hvordan vi skal arbejde og med hvad. ■

Pædagog Claus Binderup Sander, 42 år
SFO Kernehuset
Rebild Kommune

Plads til ildsjæle og dygtige ledere

Pædagog Karina Nielsen, 41 år
Fritidshjemmet Pilehuset i Skibby
Frederikssund Kommune

Jeg ønsker primært, at vi bliver taget alvorligt med det arbejde, vi laver. Vi skal også tage os selv alvorligt og give hinanden lov til at specialisere os, for det nytter ikke, at vi skal favne alt. Vi skal kunne rumme meget som pædagoger, men det er ikke nok, at vi gør det med hjertet, vi skal også kunne det med en teoretisk baggrund. Vi skal have mulighed for at arbejde med det, vi brænder for hver især. Det er jo ildsjælene, der får flyttet noget, og de skal have lov til at brænde igennem, for de smitter. Jeg drømmer om, at fremtidens pædagogiske arbejdsplads er udstyret med en dygtig ledelse, som kan finde ud af at spotte ildsjælene og bakke dem op, så det ikke går ud over andre, at de får lov til at brænde igennem. Hvis man har opbakning til at fyre den af, kan det opfattes af andre, som om man kan gøre, hvad man har lyst til. Men hvis man brænder for noget, betyder det jo bare, at man er forankret i sit faglige fundament og får flyttet nogle børn. Så jeg vil gerne undgå udygtige ledelser, for sådanne institutioner er et rædselsscenario. ■

Respekt for professionen

Jeg ønsker mig mere respekt for det pædagogiske arbejde og for pædagoger. Desuden at vi finder nye måder at gøre os synlige på. Vi skal ikke bare demonstrere, men vi skal vise, at det her ikke kun handler om at passe børn, men at det er et meget vigtigt arbejde både for børnene, forældrene og samfundet. Jeg drømmer om, at vi får skabt en faglighed, der viser, hvor vigtige vi er helt fra vuggestuen til skolen. Der skal være mulighed for mangfoldighed og for forskellige institutioner, så folk kan vælge, hvilken slags institution deres barn skal gå i. Jeg ønsker at undgå, at der bliver sparet mere, for så kan vi ikke leve op til de krav, der stilles. Man kan sagtens passe mange børn, men man kan ikke udvikle dem, hvis man er for få pædagoger. Der er så mange krav om, hvad vi skal lave og hvordan, men politikerne er ikke så gode til at give os mulighederne for det. De siger, at de gerne vil have innovation, og at alle skal kunne rummes i en daginstitution, men det kræver faktisk, at vi får ansat flere pædagoger. Faktisk så jeg gerne, at alle ansatte var uddannede. ■

Pædagog Birthe Franch, 61 år
Rudolf Steiner Børnehaven Tusindfryd i Valby
Københavns Kommune

Slået 30 år tilbage i tiden

Mit ønske er, at vi kunne gå tre år tilbage i tiden. For alt det, vi fagligt, professionelt og pædagogisk har kæmpet os frem til på området, er på ganske kort tid blevet slået 30 år tilbage i tiden. I min institution er tværfagligheden og det daglige samarbejde med ergo- og fysioterapeuter, psykologer og talepædagoger blevet så minimeret, at det er svært at se, hvordan vi kan udføre det arbejde, der er nødvendigt for, at børnene kan klare sig så godt som muligt i samfundet. Og der er endnu en nedskæringsrunde på vej. Vi pædagoger er blevet nødt til at varetage mange flere opgaver end tidligere, og det går ud over de aktiviteter, der handler om at skabe livsglæde og fremme kommunikationen med de andre børn og voksne. Jeg gruer for fremtiden, hvis der ikke snart sker nogle drastiske ændringer. Desuden bliver alt for mange børn med særlige behov placeret i almindelige daginstitutioner, hvor pædagogerne ikke føler sig rustet til at rumme dem. Der er gået for meget købmandskab i området. ■

Pædagog Lene Smedegaard, 58 år
Specialbørnehaven Fregatten
Odense Kommune

Pædagogerne skal sætte dagsordenen

Pædagog Lenda Mathisen, 40 år
SFO Søholmen og på Nordvangskolen i Glostrup
Glostrup Kommune

Jeg kunne godt tænke mig et større fokus på vores faglighed, som blev bundet op på forskning. I dag er debatten i høj grad dikteret af medierne, men hvis vi pædagoger var lidt mere på forkant, kunne vi være med til at sætte dagsordenen. Hvis vi skal blive bedre rustet til at møde de nye udfordringer, faget byder på, som for eksempel inklusion, skal der sættes flere penge af til videreuddannelse. Og der er brug for minimumsnormeringer, så vi er hænder nok til at udføre alle de spændende opgaver, der ligger forude. Jeg frygter, at der i fremtiden endnu en gang bliver svunget med sparekniven, så der bliver sparrret flere stillinger væk. Desuden oplever jeg en stigende tendens til, at man nedprioriterer børnenes leg i SFO'erne. Jeg oplever et øget pres på SFO'en om at fokusere mere på skoleparathed, og det giver mindre plads til legen. Vi vil hellere fokusere på gruppen som en helhed, det sociale sammenhold og samarbejdsøvelser. ■

Kvalifikationer frem for økonomi

Pædagog John Frederiksen, 45 år
Børnehaven Stien
Vallensbæk Kommune

Jeg har selv været leder, og jeg så gerne, at fremtidens pædagogiske ledelse var bedre klædt på til at varetage opgaverne som ledere – for jo bedre ledere vi har, jo bedre muligheder er der for, at vi som pædagoger kan udføre vores arbejde. Og den aftalestyring, som man har indført i de forskellige kommuner, burde afskaffes, da den betyder, at ledelsen vælger den ansøger, der er billigst, frem for den, der er bedst kvalificeret. Jeg synes også, at der burde være mere uddannet personale, en højere grad af efteruddannelse og generelt en større faglighed i institutionerne. Et andet vigtigt emne er inklusion. Som udgangspunkt mener jeg, at inklusion er en god idé, men ikke som et forsøg på at spare penge, som det så ofte sker i dag. En af konsekvenserne er, at mange lærere og pædagoger går ned med stress. Og flere finder ud af, at det er sjovere at være skraldemand end pædagog, for det, der fik mange til at vælge faget – arbejdsglæden og muligheden for at gøre en forskel – bliver udvandet. ■

Pædagoger stiller krav

Mindre deltid og mere efteruddannelse. Sådan lyder nogle af ønskerne til trepartsforhandlerne fra Elvergården i Rødovre. Og så mener pædagogerne, at politikerne kunne spare nogle penge ved at lytte før de handler.

Af Peter Andersen, b&u@bupl.dk /
Foto: Gitte Sofie Hansen

I Elvergården i Rødovre arbejder 26 pædagoger og medhjælpere. Seks af dem er på fuld tid, de øvrige har mellem 25 og 35 timer om ugen. Netop arbejdstid har under trepartsforhandlingerne mellem arbejdsmarkedets parter været det store diskussionsemne i medierne, men også i mange frokoststuer i børnepasningsbranchen. For hvorfor siger landets politikere, at alle nu skal arbejde mere, når deltid mere er regelen end undtagelsen, og at der i øvrigt går uddannede pædagoger rundt uden at kunne få et job?

Børn&Unge besøgte børnehuset nær Damhussøen for at få en snak om trepartsforhandlingerne, hvor længere arbejdstid er et af forhandlingsemnerne. Med Thilde Ethelberg, som er tillidsrepræsentant, med Jesper Patsche, som er souschef, og med Mette Duus, som er uddannet i februar og var så heldig, at hendes tidligere praktiksted manglede en pædagog. ►

Bevar frokostpausen, ja til fuldtidsstillinger samt mere efteruddannelse. Det kræver pædagogerne Thilde, Jesper og Mette (yderst th.) af trepartsforhandlingerne.

► Thilde Ethelberg synes, det er en lidt underlig diskussion.

»Med alle de pædagogkolleger, der er blevet fyret rundt om i landet, virker det mærkeligt, at man snakker om at arbejde mere,« siger hun.

Men skal det være, kan de tre godt blive enige om, at deltidstillingerne ville være et godt sted at begynde.

»For nogle er det frivilligt, men andre er tvunget ned i tid. For et par år siden skulle vi spare en stilling væk, men den blev i stedet lavet om til en 25 timers medhjælper, og det er bare et eksempel. Hvis vi skal have råd til at ansætte en erfaren pædagog i stedet for en ung, kan vi blive nødt til at spørge, om nogle af kollegerne har mulighed for at gå ned i tid,« siger Jesper Patsche.

Han mener, at forslaget om at lade de offentligt ansatte betale deres frokostpause er helt hen i vejret.

»Som det er nu, er vi til rådighed i frokostpausen. Vi skal blive i huset, og vi må ofte gå ud midt i pausen for at tage os af børnene. Hvis vi selv skal betale, må vi jo også forlade institutionen,« siger Jesper Patsche.

MØDEBONUS. Efter pres fra blandt andre BUPL er arbejdsmiljø og sygefravær kommet på trepartsforhandlingen. Det gør de i forvejen meget ud af i Elvergården ud fra en filosofi om, at hvis folk er glade for at være på arbejdspladsen, er der større sandsynlighed for, at man overvinder hovedpine eller andre småskavanker og møder op.

»Det er godt, det er kommet med. Men det

er mærkeligt, at der ikke står noget konkret om arbejdsmiljø og sygefravær i oplægget til forhandlingerne. Det har jo en stor indvirkning på, hvordan vi har det på arbejdspladsen,« siger Thilde Ethelberg.

Mette Duus kunne godt tænke sig, at man på en eller anden måde belønnede folk for at møde op.

»Det ville gavne mange, hvis færre tog de der 'øv-dage'. Jeg har en veninde, som er på en privat arbejdsplads, hvor de kan få 3000 kroner ekstra om måneden, hvis de ikke er syge. Det er måske for meget, men det ville være godt med en eller anden form for bonus til dem, der møder op,« siger hun.

MERE UDDANNELSE. Et andet kerneemne i trepartsforhandlingerne er uddannelse, og her er meldingen fra Rødovre entydigt positiv, selvom de mener, at oplægget er noget vagt. I Elvergården har ansættelse af medhjælpere i stedet for pædagoger været en vej til at undgå besparelser på timetallet, og kun godt halvdelen af medarbejderne har pædagoguddannelsen.

»Hvis jeg selv kunne vælge, så jeg gerne, at vi kunne ansætte flere uddannede pædagoger. Men både en god basisuddannelse og efteruddannelse er utrolig vigtigt,« siger Thilde Ethelberg.

Selvom Mette Duus er nyuddannet, er hun klar til at runde skolen igen for at blive dygtigere.

»Jeg mener bestemt, at det ville være godt, hvis vi fik ret til efteruddannelse. Man skal hele tiden udvikle sig, og allerede nu ville

jeg godt lære mere om børns motorik,« siger Mette Duus.

Før i tiden var pædagoguddannelserne målrettet de enkelte børnegrupper. I dag får man en bred grunduddannelse med masser af muligheder for tilvalg. Daginstitutionen bliver en læreplads, og derfor er efteruddannelse altafgørende, mener Jesper Patsche.

»Nogle af de nyuddannede savner redskaber til træning og sprogstimulering af børn, og det er endda ikke alle, der har prøvet at holde en samling, når de forlader seminariet,« siger han.

SPAR PENGE. Pædagogerne på Elvergården føler sig ikke overbeholdt af administrative opgaver, men de kunne godt tænke sig, at der er en rød tråd i det, politikerne forlanger.

»Nogle af de ting, der kommer oppefra, er da gode, men så var der for eksempel madpakkesagen. Pludselig skulle alle lave mad, og Rødovre Kommune nåede at bruge op mod en million kroner på at bygge to køkkener og planlægge alle de andre, inden det blev opgivet igen,« siger Jesper Patsche.

Først hed det læreplaner, så blev det til udviklingsplaner, og nu hedder det læreplaner igen – bare på en ny måde, så man ikke kan bruge de gamle skemaer. På et tidspunkt skulle alle børn sprogevalueres – nu vurderer pædagogerne igen selv, hvilke børn der skal testes.

»Det er rart, at vi nu igen kan bruge ressourcerne på dem, som vi ved, har et behov. Men generelt tror jeg, at de kunne spare penge på at spørge sådan nogle som os til råds, inden de sætter noget nyt i gang,« siger Thilde Ethelberg. ■

KORT OM TREPART

Trepartsforhandlingerne gik i gang 24. maj og ventes afsluttet med en rammeaftale inden 1. juli. De ledes af finansminister Bjarne Corydon (S) i følgeskab med fire andre ministre. Lønmodtagerne er repræsenteret af LO, FTF og AC (akademikerne). På arbejdsgiversiden deltager Dansk Arbejdsgiverforening (DA), Finanssektoren, SALA (landbruget), Danske Regioner og KL. Desuden har Lederne en plads i udvalget. Mindstemålet er at forbedre statsfinanserne med fire milliarder, og det skal ske ved at øge arbejdsudbuddet 'svarende til 20.000 personer'. Men der kan blive tale om en større aftale, og alt kan forhandles, hvis det kan bidrage til at øge konkurrenceevnen, skabe vækst og job og forbedre de offentlige finanser.

Arbejdstid: Det er et krav fra regeringen, at der skal arbejdes mere – hvordan og hvornår er det store slagsmål. Fagbevægelsen vil vente, til der kommer gang i hjulene, regeringen har vist ikke helt så stor tålmodighed, og DA vil slet ikke diskutere emner, der griber ind i overenskomsterne. Efter pres fra blandt andet BUPL er lavere sygefravær nu nævnt som en af vejene til at øge arbejdsudbuddet.

Uddannelse: Her er kommissoriet meget bredt, men dog mest præcist, når det gælder opkvalificering af faglærte og ufaglærte (LO-medlemmerne). BUPL frygter, at regeringen har prioriteret på forhånd.

Den danske model: På dagsordenen står en modernisering af det danske arbejdsmarked. I kommissoriet lægger regeringen op til at give a-kasserne flere opgaver og til en øget indsats mod social dumping. Til gengæld nævnes dagpengesystemet ikke med ét ord.

Offentligt: FTF har fået et af sine hedeste ønsker med: Afbureaukratisering i den offentlige sektor, så de ansatte kan komme til at arbejde mere med det, de er uddannet til, i stedet for at holde møder og føre kontrol.

Arbejdsmiljø: Det havde regeringen glemt i det første udkast til kommissorium, men nu har det fået et – bredt formuleret – afsnit.

Indsiget og udvikling?
Lær at meditere og få mere overskud i hverdagen.
Særlig tilbud til lærere og pædagoger.
For mere information: www.quis-sum.dk

CADO A/S
naturlig bevægelse

Telefon 70 22 26 28 · mail@cado.dk
www.cado.dk

Cado Temaleg
Børnenes eventyrunivers

Cado bord/bænkesæt
Super kvalitet til super priser

Tv.: Nr. F69301, Kr. 2.195,-
Th.: Nr. F69303, Kr. 3.395,-

Begge sæt er i Fyr. Oliering + kr. 190,- pr. stk. Leveret delvis monteret. Rabat ved køb af flere sæt.

Scan QR-koden og bestil vores flotte e-magasin. Her kan du se, hvad CADO kan gøre for din institution og børnene.

Hent applikationen Scanlife, aktiver og scan QR-koden med din smartphones kamera

www.gaven.dk

Nye gaver

frisk fremad sund bevægelsesfrihed

NY UNDERSØGELSE

Læreplaner fremmer læring

De pædagogiske læreplaner har ført til mere læring i daginstitutionerne. Men planerne trænger til en ny rolle i det pædagogiske arbejde, viser ny evaluering.

Af Vibeke Bye Jensen, vbj@bupl.dk

Det giver i høj grad mening for pædagogerne at arbejde med de pædagogiske læreplaner. En evaluering fra Danmarks Evalueringsinstitut - EVA viser, at læreplanerne har haft stor betydning for det pædagogiske arbejde og for læringsmiljøet i daginstitutionerne. Undersøgelsen bygger på casestudier i 15 dagtilbud i fire kommuner og en spørgeskemaundersøgelse blandt pædagogiske konsulenter og børnehaveklasselærere i hele landet.

Pædagogerne er blandt andet blevet mere bevidste om læringsperspektiverne i aktiviteterne. Dermed har de pædagogiske læreplaner bidraget til at flytte fokus i retning af børns læring. Det er blevet mere almindeligt at arbejde med læringsmål, evaluering og langsigtet projektorganisering.

»Selvom aktiviteterne er de samme som før - for eksempel skovture eller cirkusprojekter - er pædagogerne i dag langt mere opmærksomme på, hvad børnene lærer af dem,« siger Helene Brochmann, projektleder for evalueringen.

SKAL OP AF SKUFFEN. Pædagogerne er dog åbenbart ulydige i den måde, de arbejder med de pædagogiske læreplaner på. Læreplanerne har nemlig mere karakter af pædagogiske manifest end af egentlige planer, der beskriver læringsmål, metoder, aktiviteter, dokumentation og evaluering, og hvilke aktiviteter der skal foregå hvornår.

Skal læreplanerne fungere som den konkrete ramme for det pædagogiske arbejde, som de var tiltænkt, skal de have et løft, mener Helene Brochmann fra EVA.

»De skal op af skuffen og have en ny og større rolle,« siger hun. Evalueringen viser også, at læreplanerne ikke fremmer børns skoleparathed, men at børnene har fået flere kompetencer især i forhold til sproget. Desuden bruges læreplanerne ikke som et redskab til at beskrive, hvad daginstitutionerne gør for børn med særlige behov.

EFTERLYSER SYSTEMATIK. Børne- og undervisningsminister Christine Antorini er tilfreds med, at de pædagogiske læreplaner af pædagogerne opfattes som et redskab, de kan bruge.

»Men der er plads til forbedring. Der bliver ikke arbejdet så systematisk med sociale kompetencer og krop og bevægelse,« siger hun til Politiken. ■

 Rapporten 'Betydningen af arbejdet med de pædagogiske læreplaner' kan downloades på www.eva.dk

NYT FRA HOVEDBESTYRELSEN

Foto: Jeppe Carlsen

Hvad skal fremtidens børn og unge lære i skolen? Og hvordan kan pædagogerne hjælpe børnene med at lære det? Det har BUPL nu en vision for.

Af Steffen Hagemann, sbh@bupl.dk

Skolen får brug for pædagoger

Debatten om fremtidens folkeskole kører i højeste gear. Børne- og undervisningsminister Christine Antorini (S) vil have en ny nordisk skole, og ministerens Task Force er også kommet med et bud på, hvordan daginstitutionerne kan forme fremtidens skoleelever fra blealderen. Og nu har BUPL's hovedbestyrelse vedtaget en vision for fremtidens folkeskole.

Visionen skal give et mere kvalificeret indspark til debatten om skolen, påpeger Allan Baumann, faglig sekretær i BUPL's forretningsudvalg og politisk ansvarlig for fritids- og skoleområdet.

»Vi har brugt de sidste år på at få cementeret, hvad der er åbenlyst: At pædagogerne er i folkeskolen, og at de har en opgave dér. Men et er at være i skolen, noget andet er, hvad vi vil derinde. Det er det, visionen skal give et bud på,« siger han.

Visionen er ikke et alternativ til de øgede krav om faglighed, som har ramt folkeskolen.

»Hvis man siger selvforvaltning på den ene side og voksenstyret struktureret læring på den anden side, prøver vi at placere os på samme måde som på dagtilbudsområdet. Det er ikke et spørgsmål om enten-eller, det er et spørgsmål om både-og,« siger Allan Baumann.

»Og der, hvor pædagogerne har et enormt stort bidrag til skolens udvikling, det er det sociale aspekt, trivselselementet. Når vi mener, det er vigtigt med pædagoger i folkeskolen, er det ikke for at overtage lærerens undervisning. Vi skal ind og være med til at skabe forudsætningen i skolen for, at undervisningen kan blive bedre. Det er pædagoger gode til,« siger Allan Baumann. ■

VISIONER FOR PÆDAGOGER I SKOLEN

I fremtidens folkeskole er det ikke nok kun at dyrke de faglige kompetencer. BUPL mener, at børn og unge også skal udvikle følgende kompetencer:

- Kreativitet
- Empati og social ansvarlighed
- Handlekompetence
- Selvindsigt
- Verdensborgerskab
- Medborgerskab
- Nysgerrighed.

Pædagogerne er også en del af fremtidens folkeskole, mener BUPL. Deres opmærksomhed på børns fællesskaber, mere utraditionelle læringsmiljøer og på

inkluderende potentialer er enormt vigtige for skolen. Derfor vil pædagogerne i fremtiden blandt andet:

- Være ledere af børnegrupper
- Have et helhedssyn på børn og unge
- Udføre både generelle og specielle opgaver, for eksempel med inklusion
- Udvikle og dokumentere andre sider af skolen end faglige læringsmål
- Være pædagogfaglige ledere på skolerne
- Være orienteret mod kultur og natur
- Være engageret i kreative, musiske og praktiske læringsaktiviteter.

Kilde: BUPL's vision for fremtidens folkeskole.

 Læs også om børne- og undervisningsministerens Task Force, side 26-27.

Marte Meo

Studiestart
10. september 2012
www.martemeouddannelse.dk
20 71 97 17
Marte Meo Kommunikation
slp@mmcom.dk

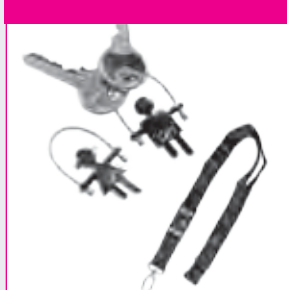
"Den skjulte seng"

På 15 sekunder forvandles skabet til dejlige sovepladser.

Se hvor nemt det er på:
www.thysen-nielsen.dk

eller ring på: Tlf. 43 64 72 12

TIL DINE NØGLER

BESTIL PÅ:
WWW.BUPL.DK/BUTIKKEN

Pædagogers etik

EN ANTOLOGI
Denne bog indeholder 15 kapitler, der på forskellig vis afdækker de etiske aspekter og udfordringer i pædagogisk arbejde.

Pædagogers Etik koster 150 kroner. Bogen kan købes på bupl.dk eller ved henvendelse til: BUPL's forsendelse, tlf. 3546 5000 (10-15)

I teaterforestillingen 'Kunsten at flyve' bruges groteske situationer og gakket kropssprog til at fortælle børn om menneskelige drømme. Her har jægeren i tropehjelm og støvler fanget en spraglet drillefugl for at lære kunsten at flyve. Se side 20.

En på opleveren

Et teaterbesøg kræver høj kvalitet af forestillingerne, hvis små og store tilskuere skal have en god oplevelse. Gode teateroplevelser underholder, udfordrer og udvikler børnene.

Læs

Børn må godt forskrækkes **side 16-17**

6 sider anmeldelser **side 18-23**

I Det Lille Operakompagnis fortolkning af Mozarts 'Trylleføljeten' møder børnene især dronningen, men også den slimede, lidt skræmmende Monostatos. Se side 22.

Når børnene skal have en på opleveren, holder det ikke, at man hver gang drager en tur i zoologisk have eller svømmehallen. En ældgammel kulturoplevelse som en teaterforestilling skaber vigtig variation i børns kulturoplevelser, mener forsker.

Af Randi K. Pedersen, b&u@bupl.dk / Pressebilleder

Børn må godt forskrækkes

Førhen kappedes kommunerne om at lave handleplaner for børn og kultur. Men nu er ressourcerne knappe, og det kan være fristende at smække kassen i for kreative oplevelser som en tur i teatret. For betyder det noget, om en institution i stedet tager en tur i svømmehallen eller i zoologisk have?

Det mener professor, dr.scient.bibl. Beth Juncker, at det gør. Hun forsker i børn og kultur og har anmeldt børneteater i dagbladet Politiken.

»Det vigtigste er, at børn overhovedet får nogle oplevelser. Ud fra det kan man godt sige, at det ikke betyder så meget, hvad man vælger. Men rigdommen i børns liv kommer af variationen i deres kulturoplevelser. Derfor skal der også være gamle, gedigne oplevelsesområder som teater. Kulturformer med fysisk nærvær er ikke mindst vigtigt i dag, hvor mange af børnenes kulturoplevelser er digitale«, siger Beth Juncker.

RØRER VED FØLELSERNE. Det, der gælder for teater, kan også siges om børnelitteratur. Men teater for børn er et område, som man faktisk har undersøgt. Det er ikke noget, man tror, men noget man ved, når man siger, at det har betydning for børn og unge at se teater. Det skyldes ifølge Beth Juncker, at teater går ind i nogle dybe, følelsesmæssige og eksistentielle lag.

»Jeg tror, at de kunstneriske oplevelser kan få betydning for børns eksistens. Det er der,

børnene kan spejle sig, og det har betydning. Det ved man udmærket. Det er bare svært at dokumentere, for man kan jo ikke måle og veje udbyttet af at se teater,« forklarer hun.

'Trylleføljeten'.

Men teater er jo ikke kun forestillinger. Rundt om i institutionerne er der også pædagoger, som spiller teater med børnene og læser højt for dem. Alligevel betyder det meget, at børn oplever professionelle skuespillere spille teater, mener Beth Juncker.

»Pædagoger er også professionelle. Men de er ikke professionelle teaterfolk. Derfor kan

oplæsning ikke erstatte en teateroplevelse,« siger hun.

Beth Juncker er heller ikke i tvivl om, at det er vigtigt for pædagoger at være sammen med børnene om den rigtige, professionelle teateroplevelse. Hvis den fælles oplevelse af en forestilling er god, vil den vise sin nytteværdi for pædagogerne i samværet med børnene hjemme i institutionen.

UDVIKLER BØRNE. Beth Juncker kalder det 'helt oplagt' hjemme i institutionen at tage emner og problemer op med afsæt i en teateroplevelse. Men udspillet skal komme fra børnene og de unge selv. Man skal passe på med at presse noget ned over dem, advarer hun.

»Hvis det kommer fra børnene selv, er en god teaterforestilling altid et godt udgangspunkt. Ikke noget med 'Hvad kan vi lære af det her?', men en fælles undren over, hvad dølen det var, vi lige så og oplevede,« siger hun.

Det lyder, som om teater kun er positivt. Men børn kan blive bange eller kedede af det. Det skaber dog ikke traumer for livet at blive forskrækket under en teaterforestilling. Voksne tager vare på børnene og kan gå ud, hvis det er for slemt.

»Livet gør os indimellem forskrækket, og børn bliver bange for forskellige ting. Men det er mere skadeligt at holde børn borte fra teateroplevelser, der er lidt skræmmende. Det er jo netop med til at udvikle dem,« understreger forsker Beth Juncker. ■

Teater for børn i alle aldre

188 forskellige teaterforestillinger blev i april præsenteret på 'Festival 2012 - teater for børn og unge'. I den kommende sæson er der rig mulighed for at give både små og store børn en god, gammeldags kulturoplevelse. Børn&Unge har udvalgt og anbefaler her nogle af forestillingerne.

LUNE OG LIVGIVENDE LUFT

2-6 år

Teater Lampe har med 'Muldvarpen og huset', der kom og gik' skabt en forestilling fuld af lune og god musik. Den fint sammenhængende historie handler om at møde nogen fra en verden helt forskellig fra ens egen, som man kan lære at kende og give plads til. Det skal forstås bogstaveligt, for en morgen vågner en sød, blød muldvarp og opdager, at nogen har sat et hus oven på dens muldvarpeskud. Gasset bliver den også. Det har husejeren læst, man skal, i de opslagsværker, der fikst udgør husets facade. Heldigvis bliver husejeren så uheldig over den kvalte muldvarp, at hun skyndsomst genopliver fyren med mund til mund-metode og hjertemas-

sage. Det er straks sværere, da hun – skønt spillet af dukkeføreren – skruer sig ned på besøget hos muldvarpen. Der ser hun, hvordan man også kan bo og indrette sig med smarte gange og en flagstang under jorden. Det gør så stort indtryk på husejeren, at hun tager huset på ryggen og flytter. Et sjovt træk i en scenografi, hvis store elementer er nemme at overskue for små børn. Men som også gemmer på overraskelser som for eksempel, at alting er strikket og broderet med korssting.

'MULDVARPEN OG Huset, DER KOM OG GIK'

Teatret Lampe, tlf. 2726 1947
www.teatret-lampe.dk

BREAKDANSENDE BABYER

2-6 år

'Twins' af Uppercut Danseteater er en forrygende danseforestilling for de yngste. Den handler om alt det, små børn kan og vil, hvilket ikke altid stemmer overens. Men de to breakdansende charme fyre i pastelfarvede sparkedragter forsøger ukueligt at få styr på sig selv og hinanden. Det begynder stille. Fra hver sin flyder af en barnevogn, letter de forsigtigt på dynen. Så tager nysgerrigheden overhånd, og vupti vipper den modigste ud af vognen. Den anden hopper hurtigt efter – ud i verden, hvor de sammen leger og lærer. Der er drøn på energien og komikken hos de højt springende kraftkarle, der endnu ikke har lært at tale, men fint kan kommunikere. Krop og ansigt udforskes intenst og ikke kun på den søde måde. Der hives i ørerne, og næsen får vendt vrangen ud. Men der er også en hjælpende hånd, når de første frygtomme skridt skal tages. De fremragende breakdansere forstærker eminent kæmpebabyernes usikre bevægelser i et rapt, men roligt flow til en bredt favnende musik. De vakler og vælter, trimler og driller hinanden til publikums store fryd. Men det bedste er dansernes forunderligt rørende evne til at vise det lille barns begejstring og glæde, når noget lykkes, og en ny færdighed er lært.

'TWINS'

Uppercut Danseteater, tlf. 3582 1171
www.uppercutdance.dk

SMITTENDE GÅ PÅ-MOD

3-9 år

Dunkelblå forestilling 'Coyote' har, som titlen siger, en præriehund som hovedperson. Men egentlig er det en fin og morsom fabel om lys og mørke, sol og måne fortalt med tale, trommespil og dyrelude. Præriehunden Coyote er på jagt efter noget at spise. Det er ikke let, når hele verden ligger hen i bælgmørke, så han beslutter at tage ud og finde lyset. Men det er nemmere sagt end gjort, for Coyote ved ikke, hvor han skal lede. Det gør Ørn, den er bare ikke særlig ivrig efter at hente lyset tilbage. Præriehunden er ikke for klog og kvajer sig konstant og komisk. Men godt hjulpet af fortællerens direkte facon udstråler han et smittende gå på-mod, der river både tilskuerne og Ørn med, så den indvilliger i at hjælpe. Højt oppe fra luften har den overblik til at føre an på en lang og især for Coyote udmattende færd efter lyset. Det er spærret inde i en kasse på et fjernt og farligt sted, hvor vilde ånder har gemt det. Men med lige dele held og dumdristighed lykkes det at erobre kassen og begynde hjemturen. En hård tårn for den ynkelige Coyote, der ikke som Ørn kan lade sig bære af en luftstrøm. Vel hjemme kan Coyote ikke nær sig. Mod Ørns ordre åbner han kassen og opdager, at de har befriet både solen og månen!

'COYOTE'

Dunkelblå, tlf. 2612 0013
www.dunkelblaa.dk

3-6 år

LYDEN AF VEJRET

Med 'Blæst' får Madam Bach tilskuerne til at slå ørerne ud. Forestillingens fascinerende lydkulisser betyder lige så meget som den mangfoldighed af visuelle remedier, der illustrer vindens og blæstens omskiftelighed. En dejlig, stor, lys og åben scenografi lader publikum se, høre og mærke naturens luner fra den blideste brise til stormstyrke. Det hele sættes i gang af de medvirkende, som med store, hvide sejle eller silketynd plastic sætter luften i svingninger, så man selv får lyst til at prøve. Små, søde rim og spændende musikinstrumenter følger ekstra dimensioner til den livlige og let forståelige demonstration, der også omfatter vindstille. Når det sker, er der meget, man ikke kan. Sejle med sejlbåd for eksempel og flyve med drager, for ligesom os lever de af luft. Når vinden tager fat, kan den til gengæld flytte på alting. Den kan vælte store skove og lave sandstorme. Den stride blæst kan også sende en luftballon helt til Kina, der kun skulle have været til Skanderborg. Sådan skærper den sjove og lærerige teater-collage opmærksomheden på en måde, som ingen vejrprofet i tv kan matche. Ikke mindst, når de elektriske ventilatorer tændes, og der for alvor kommer fut i fejermøget.

'BLÆST'

Teaterværkstedet Madam Bach, tlf. 8653 1424
www.madambach.dk

2-8 år

ET UNDERHOLDENDE LÆRESTYKKE

I 'Rod i kunsten' fortæller Teatret Månegøgl indledningsvis, at fantasi er noget, vi har indeni, og som vokser, når vi bruger den. For eksempel hjælper fantasien Rødhætte til at ændre historien, så hun og Bedstemor ikke bliver spist af ulven. Det sker dog først til sidst i det underholdende, musikalske lærestykke om at være åben over for moderne kunst. Budskabet er klart. Børn skal ikke lytte for meget til de voksnes fordomme og krav om idyllisk genkendelighed med hjorte og skovsøer, der pænt og ordentligt hænger på museets væg. Gør de det, risikerer de at gå glip af nogle store oplevelser. Det gør tilskuerne til gengæld ikke i den visuelt stærke forestillings sikre blanding af dukkespil, sang og cello-musik. Udfordringen står fra starten parat på scenen dækket af silke i knaldfarver. Er det kunsten? Næh, den gemmer sig indenunder og viser sig blandt andet at være en herlig, kulørt kæmpeuro lige til at muntre sig i for en lille pige og hendes kunstneriske bedstemor. Det må de bare ikke for den mavesure regelryster af en skæg museums-dukkemand. Kunst må ikke røres, og moderne kunst er noget rod. Manden er arrig over, at bedstemors vildtvoksende kunstværk ikke er færdigt. Men sådan er fantasien. Den stopper ikke på klokkeslæt.

'ROD I KUNSTEN'

Teatret Månegøgl, tlf. 3257 7370
www.hannetrolle.dk

MUSIKALSK MANGFOLDIGHED 4-6 år

'Rejsen til solen, månen og stjernerne' sætter også fokus på naturen. Den Jyske Opera kalder det en fortælleopera, og forestillingen er også mere fortælling end opera. Med japansk dukketeater, eksotiske instrumenter og nogle sange spindes forskellige myter fra Østen sammen til en beretning om, hvordan sol, måne og stjerner er opstået. En fiktiv dreng ved navn Jeppe sikrer kontakten til nutiden og tilskuerne, der fint hænger på gennem de smukke, sindrige historier. Først en tyst og blid om stjernerne og mælkevejen, der blev til, fordi en præriehund kastede stumper af kvarts op i luften. Præriehunde er åbenbart populære i myter, og det er måner også. Her forærer månen gudinden Nut fem ekstra dage, så hun kan trodse en forbandelse og få de børn, hun så inderligt ønsker sig. Historien om solen er mere dramatisk og umiddelbart underholdende. Der er nemlig tale om hele syv sole, som gør jorden så hed, at alting visner og dør. Til sidst befaler kejseren seks af dem skudt ned, så temperaturen er til at holde ud. Undervejs inddrages tilskuerne som musikalske medspillere. Det kniber med at synge. Men det går strygende med at klappe og lave lyde, der får børnene til at opleve – og genkende – musikens mangfoldighed.

'REJSEN TIL SOLEN, MÅNEN OG STJERNERNE'

Den Jyske Opera, tlf. 8940 9110
www.jyske-opera.dk

LIVET I EN TYND TRÅD 4-6 år

Flyvende Prinsesse er et fortælleteater, hvis 'Edderkoppeblues' er et festligt miks af gysende komiske krible-krable-hændelser og musikalsk interaktion. Vejen til forestillingen går opfindsomt under et edderkoppespin, som tilskuerne er med til at gøre fast. De skal også lære en sang, så den guitarspillende, supernærværende fortæller har kor med på de helt rigtige steder i historien. Den handler om Peter, der ikke gider lære at spinde. Hans 57 søskende har kun ambitioner om at spinde spind og fange fluer. Men Peter vil ud i verden og flyve op til himlen. Det bliver en farefuld færd, for Peter Edderkop lærer først sent, hvordan man flyver med vinden. Til gengæld opdager han hurtigt, at der er kontant afregning, når store edderkopper trænger til frokost. Så gælder det om at komme væk og helst i en fart. Himlen når Peter ikke. Men den lille overlever kommer op at flyve, da han først har indset, at uden spind går det ikke, når man er født som edderkop. Stilen er direkte, men hjertevarm. Fortælleren bruger hele kroppen til at beskrive Peters håb og trængsler, og når det brænder på, er hun suveræn til at holde øjenkontakt med sine tilskuere.

'EDDERKOPPEBLUES'

Flyvende Prinsesse, tlf. 6080 8226
www.flyvendeprinsesse.dk

5-10 år

FUNKLENDE NÆNSOMT DUKKESPIL

Teater Refleksion har genopsat succesforestillingen 'Broder Sol, Søster Måne', så den opleves funklede ny. Med dukketeatrets mest raffinerede, magiske virkemidler berettes den eventyrlige og sande historie om Frans af Assisi, så børn hænger på. Frans var en almindelig dreng født af en velhavende, italiensk klædehandler, men han ender med at blive helligkåret i 1228 kun to år efter sin død. Gennem en række enkle og lysende poetiske tableauer følger forestillingen i Frans' fodspor. Fra han efter en sorgløs barndom drager hjemmefra for til sin fars ærgrelse at blive en berømt korsridder, til han efter et liv som fattig munk i pagt med naturen forlader solen, månen og verden. Nænsomt fører dukkespillerne den spinkle, beslutsomme lille skikkelse gennem livet. Hvor mødet med ufred, sygdom og elendighed får Frans til at rive sine dyre klæder af og trække i en simpel munkekutte. Musikken spiller med piber og trommer, mens fortælleren nøgternt beretter om en mand, der længe før fly og internet var opfundet, vandrede ud og skabte en verdensomspændende tiggermunkeorden. Den eksisterer endnu, og det gør forestillingen om ham også som et spændende alternativ til computerspillenes actionverden.

'BRODER SOL, SØSTER MÅNE'

Teatret Refleksion, tlf. 8624 0572
www.refleksion.dk

RABALDERFARCE OM SØSTERKÆRLIGHED 5-10 år

Det Lille Verdens Teater serverer 'Et teselskab – som søstre vi dele' som en rigtig rabalderfarce om stridigheder mellem søskende. De to tedrillende søstre er voksne damer. Faktisk så voksne, at de mødes for at dele arven efter deres mormor. Men søstrene falder så hurtigt ind i barndommens roller og mønstre, drillerier og konflikter, at de bliver børn igen. Mormor har efterladt en stor kasse med barndoms minder, som de skal dele, samt en besked om, at storesøster helst vil tage det hele. Hun er vant til at tage ansvar og bestemme, og lillesøsteren til at bøje af, og så er det svært pludselig at sige fra. Med komisk stumspil gør søstrene ihærdige forsøg på at snyde og mobbe hinanden, virkningsfuldt understreget af deres fysisk udfarende spil. Hvad den ene ikke må få fra Mormors kasse, skal den anden nemlig heller ikke have. Til sidst får lillesøsteren nok, og hendes hævnfantasi om at slå sin storesøster ihjel føles pludselig meget virkelig. Dog ikke for tilskuerne, for samtidig skrues der op for de mest opfindsomme klovnerier. Men ligesom gammelt nid og nag dukker op til overfladen, så gør de gode og grinagtige minder fra barndommen det heldigvis også. Og hvem vil egentlig undvære sin søster?

'ET TESELSKAB – SOM SØSTRE VI DELE'

Det Lille Verdens Teater, tlf. 4585 9394
www.detillevindensteater.dk

5-12 år

VIDTLØFTIGE NYFORTOLKNINGER

'Der var engang en virkelighed' er Teater Hunds spektakulære 10-års jubilæumsforestilling, som selvfølgelig involverer en herlig vovse. Med forrygende tempo og et godt greb i publikum fremføres nogle vidunderligt vidtløftige udgaver af 'Rødhætte' og 'Prinsessen på ærten'. De pixibogs korte nyfortolkninger af gamle eventyr er dog blot et skægt skalleskjul for forestillingens egentlige ærinde at stille skarpt på vores opfattelse af virkeligheden. Tre kvindelige skuespillere er i gang med at indstudere hver sin version af eventyrerne, og i små situationsspil viser de, at virkelighed ikke er en entydig størrelse. Deres indbyrdes tragikomiske magtspil viser også, at hakkeorden er noget, vi selv skaber, men sjældent selv vælger – især ikke, hvis man er den nederste i hierarkiet. Forestillingens enkle form appellerer stærkt til publikums meddigtende fantasi. Men samtidig er de medvirkende suveræne til med få midler at sætte fest og farver på spillet og skabe imaginære ting på scenen. De repræsenterer virkningsfuldt hver sin persontype helt ud i kostumer og spillestil. Men der er grænser, man ikke bør overskride i interaktionen med nutidens børnepublikum. En af spillerne påstår, at hun har været med i X-factor. Det kommer hun til at fortryde!

'DER VAR EN GANG EN VIRKELIGHED'

Teater Hund, tlf. 2616 1410
www.teaterhund.dk

5-10 år

ABSURD KOMIK I BØRNEHØJDE

I 'Kunsten at flyve' tager ZeBu tilskuerne med på en skøn flyvetur af absurd komik. I de bedste øjeblikke får forestillingen så meget luft under vingerne, at den bliver til ren poesi. Gennem en udtryksfuld enhed af krop og komik overbeviser de medvirkende publikum om, at sort snak, gakket kropssprog og groteske situationer ikke kun er for voksne. Det går fint som midler til at fortælle børn om menneskelige længsler og drømme og verdens grumme virkelighed. Den ydre handling er ligetil og sjov. Et par mennesker slår sig ned i hver sit hjørne foran tv-skærmen, falder i søvn og drømmer. Det sætter en kulørt og fabulerende historie i gang på de indre linjer om de to vidt forskellige individer og om store spørgsmål som identitet og personlighed. Store modsætninger og nære relationer kan være svære at forene. Ikke mindst, når den ene er en spraglet drillefugl midt i en jungle bestående af bogreoler og potteplanter. Mens den anden er en umådelig klodset jæger i tropehjel og støvler. I et sødmefyldt øjeblik tiltrækkes de af hinanden, så fortsætter kampen om magten til egen fordel. Jægeren fanger fuglen for at lære kunsten at flyve. Men fuglen drager nytte af, at tanken er fri. Den slipper ud, og jægeren lander på jorden med et brag. Så kan han lære det.

'KUNSTEN AT FLYVE'

ZeBu, tlf. 3877 3877
www.zebu.nu

6-13 år OPERADRONNING MED POWER

Det Lille Operakompagni 'Tryllefløjten' er mere skarpt skåret til end de fleste andre udgaver af Mozarts opera, der opføres for børn. Forestillingen kunne lige så godt hedde Nattens Dronning, for både bearbejdelse og iscenesættelse sætter fokus på hende og hendes historie og med god grund. Kompagniets dronning er nemlig en dame med power. Et er at kunne synge dronningens halsbrækkende arier, der til lejligheden er forsynet med en tekst, som handler om ringetonen på prinsessens mobiltelefon. Noget helt andet er at turde bruge sin flotte stemme til at brøle og rase og råbe og vise tænder, fordi ringetonen irriterer dronningen. Den slags giver pote hos et børnepublikum, der i forvejen får fuld opmærksomhed af begge medvirkende. Men rollen som dronning overgås næsten af sangerindens præstation som den slimede Monostatos, moderen, der vogter prinsessen. Med enorme, lyserøde læber og en tunge, der spiller hurtigere end en slanges, er komikken fuldt på højde med musikken. Den er forestillingens andet stærke kort. Når man ikke har et orkester og ikke vil nøjes med klaver, så er fire saxofoner en fabelagtig løsning. Klagen gør noget godt for børn, og musikken får et væld af nuancer.

'TRYLLEFLØJTEN'

Det Lille Operakompagni, tlf. 2578 7062
www.detlilleoperakompagni.dk

DANSENDE KØNSROLLER 12 år og op

'Spejl – hvem er køn?' spørger danseteatret Tali Rázga i en forestilling om han og hun, der er fuld af humor og udfordringer. En raffineret indledning sætter lys på to par fødder og underben, resten er mørke. Det ene par går på tæer, det andet ikke. Så er kønnet slået fast, sådan da. For stereotyperne holder ikke længe. Trin og situationer sætter morsomme spørgsmålstejn ved de vante kønsrollenormer og vender vedtagne mønstre på hovedet. Den unge mand udfordres så heftigt på sin maskulinitet af den unge, pågående kvinde, at han desperat vrister sig løs og flygter. Mens den omvendte situation afslører, at der er forskel på mænds og kvinders fysisk, for modsat manden har kvinden ikke kræfter til at flygte. Med delikate, synkron bevægelser udviser de dygtige dansere ellers behændigt forskellene mellem han og hun. Når begge stikker i højhælede sko, trækker i joggingbukser eller valser smække rundt i knaldrøde strømper, hvem er så hvad? De bytter også attituder, mimik og jakker, så hendes udtryk bliver maskulint og hans feminint. Det er sjovt og opfindsomt. Det er det også, når manden bygger kvinden op og bærer hende ud som en voksmodel, hvorefter han bygger sig selv op som bodybuilder. Sådan siger dans mere end mange ord.

'SPEJL – HVEM ER KØN?'

Tali Rázga, tlf. 2684 8239
www.talirazga.dk

VÆGTEN AF LÆRDOM 10-14 år

Teatret NEO tager med '35 kilos håb' fat i et brandvarmt emne. Toto er en rar dreng. Han er hverken grov i munden eller voldelig, men han er heller ikke glad. Det afslører hans triste ansigt og usikre blik, og så er der betonklodsen om foden. Den vejer det samme som Toto, 35 kilo, og den skal holde ham fast til skolen, hvor han ikke har lyst til at være. Det har han aldrig haft, og børnehaven var heller ingen succes. Toto er ikke til fællessang, og i skolen vil han hellere bygge en løgmaskine, end lære at læse og regne. Drengen er heller ikke begejstret for de voksne i sit liv, der spilles med grotesk komik, og som han opfatter som latterlige eller sure. Det gælder også lærerens løbesko, selvom hun faktisk prøver at hjælpe den utilpassede elev med de håbløse forældre. Til gengæld holder Toto af huleduften fra sin højtelskede morfars værksted. Det rummer alt det, som drengen kan lide og er god til. Toto hedder egentlig Thomas efter sin morfar. Han er ingeniør og har bygget broer, men han var også dygtig i skolen. For man skal gøre sit bedste, hvis man vil nå sine mål, formaner morfar. Han er Totos redningsplanke. Via sit netværk og under stor dramatik får morfar drengen lempet ind på en særlig skole, hvor han omsider føler sig hjemme.

'35 KILOS HÅB'

Teatret NEO, tlf. 8641 7746
www.teatret-neo.dk

MÅLRETTET CIRKUSTEATER 13 år og op

Cikaros' billedflotte cirkusteater 'Animal Farm' bygger på George Orwells berømte politiske fabel om menneskets mørkeste kræfter. Det er historien om, hvordan dyrene jager de menneskelige tyranner bort for langsomt men sikkert selv at træde demokratiet under føde. Med sort humor sættes der fokus på magthavernes kyniske opportunisme og rå vold. Symbolværdien er skræmmende høj, når artister i bar overkrop og pighalsbånd agerer knurrende og lænkede muskelhunde, der forsvarer magtens residens. Til gengæld er det beskæmmende at opleve fejheden i de ludende kroppe, da hesten Boxer brutalt og dybt uretfærdigt må lade livet. Med et vellykket miks af komiske dyrelude, brønde metalmusik og halsbrækkende luftakrobatik har Cikaros skabt et underholdende univers båret af fantastiske scenebilleder. Sideløbende med det viser en satirisk, stumfilmsagtig video, hvordan de ledende grisebasser på farmen korrumpes mere og mere ved deres skjulte omgang med mennesker. Orwell skrev om Sovjetunionen.

Men den opfindsomme iscenesættelse har med nogle få, kendte politiske citater målrettet satiren mod nutidens Danmark, så enhver teenager forstår det. Hvis ikke, hjælper forestillingens skiftende fortællere på vej.

'ANIMAL FARM'

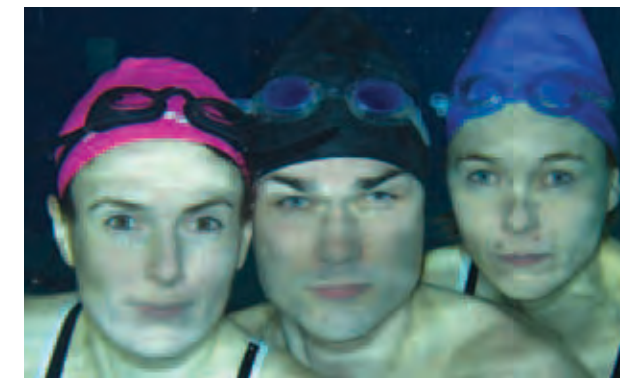
Cikaros, tlf. 2982 6960
www.cikaros.dk

EN STÆRK COCKTAIL 14 år og op

'4,1 promille' af Pollner Teaterproduktion kaldes et teaterforedrag. Men det er teater for fuld udblæsning om unge danskeres rekordhøje forbrug af alkohol og deres ofte grænseoverskridende alkoholkultur. Trods sit dyste indhold er forestillingen ikke spor belærende, men fuld af forrygende situationskomik. Benhårde fakta er med løs hånd strøet hen over historien om den 13-årige pige, der skal til fest. Hun vil have en øl med – bare en – og så kører diskussionen i den lille familie. Hun er for ung, hun kan ikke styre det, og hvem skal tage beslutningen. Men de andre må godt, og far og mor har jo selv været unge. Imens forsyner især farmand sig rigeligt med årgangsrødvin, og pigens vilje. Det ender helt galt. Forældrenes formaninger forsvinder på bunden af Breezerne, og lysten til eventyr blandet med et par unge fyres flossede moral bliver en farlig cocktail. De unge mænd har varmet op hele aftenen. Usikkerheden skal stives af med alkohol, og det bliver den, så hatten passer. De medvirkede skifter på sekunder fra den ene rolle til den næste og tilbage igen blot ved at ændre lidt på tøjet. Deres spil er lige overbevisende som desperate forældre og stangberuset ungdom. Det er stærkt underholdende og temmelig sørgeligt.

'4,1 PROMILLE'

Pollner Teaterproduktion,
tlf. 2483 3603
www.teater-pollner.dk

MEDRIVENDE TØRSVØMNING 13 år og op

Med 'Jeg mig fuck dig' har Teatret st.tv. skabt en visuelt fabelagtig forestilling om præstationsangst og presset på de unge. For tre af dem handler det om at svømme. De er elitesvømmere med alt, hvad det medfører af umenneskelige anstrengelser og afsavn, stolthed og glæder. De presses fra alle kanter: Af den kontante træner. Af hinanden. Og måske allermost af deres egne ambitioner. De vil være perfekte og træner i timevis til de segner. Og som tilskuer følger man de toptrimmede, fremragende skuespillere hele vejen både over og under vandet, som ikke er der. Men som den geniale, turkisblå scenografi får én til både at se og lugte. Viljen til at vinde får ekstra brændstof, da de unge svømmere får udsigt til at kvalificere sig til en kamp om guldmedaljer. Men bagsiden af medaljen viser sig på forhånd. Den mentalt og fysisk stærkeste af pigerne og holdets stortalent bliver forladt af kæresten og nægter at svømme mere. Pigen, der må slide sig til hvert nyt sekund på væggen enorme tælleapparat, sulter sig. Mens drengen, hvis mål med det hele er at glæde sin far og blive elsket, holder vejret så længe under vandet, at man sidder med hjertet i halsen. Men svømning er deres liv, og efter en dyb indånding springer de igen i vandet med fornyede kræfter.

'JEG MIG FUCK DIG'

Teatret st.tv., tlf. 6062 4623
www.teatresttv.dk

MERE BØRNETEATER

På 'Festival 2012 – teater for børn og unge' præsenterede over hundrede børne- og ungdomsteatre 188 forestillinger, og Børn&Unge kan kun omtale et udsnit. Resten kan man læse om i 'Den Røde Brochure', der er en oversigt over de professionelle teatre, der den kommende sæson spiller forestillinger for små og store børn. Her findes også oplysninger om pris og praktiske betingelser for de enkelte forestillinger. 'Den Røde Brochure' omtaler cirka 400 forestillinger og kan benyttes eller bestilles online på www.teatercentrum.dk

BØRN LÆRER FØRSTEHJÆLP

Plaster, gazebind og blod tegnet med rød tusch var nogle af ingredienserne, da 25 af de største børn fra den integrerede institution Æblet i Odense var på kursus i førstehjælp.

»Idéen er, at de skal lære at drage omsorg for hinanden, trøste hinanden og forsøge at hjælpe hinanden. Tanken er, at de også vil hjælpe, når de bliver ældre og ikke bare går forbi en ulykke og tænker, at andre nok klarer det,« siger Carsten Damsgaard, der er behandler i ambulancetjenesten i Nyborg.

På tre en halv time nåede børnene i den odenseanske institution blandt andet at lægge en forbindelse og at finde hjertets placering på en anatomidukke, som Carsten Damsgaard havde medbragt.

»De syntes, det var spændende, men de fik mest ud af selv at få lov til at sætte plaster og gazebind på,« fortæller Jeppe Hesel, der er pædagog i Æblet. Det er nu fem år siden, Falck begyndte at afholde kurserne for børn.

Af Mikkel Kamp / Foto: Jens Hasse

Task Forcen om Fremtidens Dagtilbud anbefaler en pædagogisk praksis med fokus på læring og inklusion. Bedre forældresamarbejde, evaluering og ledelse skal også sikre højere kvalitet i dagtilbuddene.

Af Vibeke Bye Jensen, vbj@bupl.dk

Pejlemærker skal højne kvaliteten

De har været på besøg i 11 dagtilbud – gode dagtilbud, hvor pædagogerne arbejder målrettet og reflekteret og med planlagte og strukturerede aktiviteter. Og sådan mener 'Task Force om Fremtidens Dagtilbud', at alle dagtilbud i Danmark skal arbejde. Task Forcen har på en konference i maj fremlagt de fire pejlemærker eller anbefalinger, som den mener, kan forbedre de danske vuggestuer og børnehaver.

Overskriften er, at der skal arbejdes med læring og inklusion. Og for at højne kvaliteten er den første anbefaling, at der skal arbejdes med en reflekteret og tilrettelagt pædagogisk praksis, så fokus flyttes fra pasning til pædagogik.

Ved fremlæggelsen sagde en af Task Forcens medlemmer, pædagog Irene Davidsen, leder af Børnehuset Ørnebo i Ishøj, at det er særligt vigtigt, at en daginstitution har en tydelig pædagogik.

»En klar pædagogisk retning, som der er reflekteret over, skal drive værket. Og så at personalet kan og vil noget,« sagde hun.

FORÆLDRE, EVALUERING OG LEDELSE.

Et målrettet forældresamarbejde er også med til at højne kvaliteten, vurderer Task Forcen. Konkret anbefaler Task Forcen, at man i arbejdet med børnene har en klar arbejdsdeling

mellem forældre og personale, at man har fokus på, at forældre kan bidrage, og at de forældre, som har brug for det, skal tilbydes den rette støtte.

Det blev ved fremlæggelsen underbygget af medlem af Task Forcen Lars Sloth, børne- og kulturdirektør i Thisted Kommune:

»Jo bedre samarbejde, der er mellem forældre og personale, jo bedre trives børnene, og grundlaget for læring og inklusion optimeres,« sagde han.

For at få en stærk evalueringskultur i dagtilbuddene og i kommunerne, mener Task Forcen, at supervision og professionel feedback er vigtig. At man bliver bevidst om, hvilken dokumentation, der er brug for og til hvad. Og at de analyse- og evalueringsredskaber, man vælger, er med til at fremme systematikken.

Agi Csonka, direktør for Danmarks Evalueringsinstitut - EVA og medlem af Task Forcen, mener, at dokumentation og evaluering ofte er blevet betragtet som noget, der tager tiden fra 'de varme hænder'. Men på konferencen understregede hun betydningen af at tage sig tiden til det.

»Evaluering og dokumentation er svært at få tid til og ikke så svært, for det er en svær disciplin. Men når det lykkes, sker der et fagligt løft,« sagde hun.

Ifølge Kirsten Jørgensen, chefkonsulent

i Kommunernes Landsforening og medlem af Task Forcen, er det dertil nødvendigt med professionel og tydeligt lederskab for at nå de ambitiøse mål.

»For de skal følges af de nødvendige handlinger, og det kræver ledelse,« sagde hun.

MÅL KRÆVER MIDLER. I forbindelse med afrapporteringen fra Task Forcen blev der efterlyst politisk handling i forhold til ressourcerne, hvis dagtilbuddene skal kunne leve op til de mange krav og målsætninger.

Børne- og undervisningsminister Christine Antorini (S) sagde på konferencen, at ministeriet i løbet af efteråret vil igangsætte et udviklingsprogram, som skal specificere, hvordan der kan arbejdes videre med anbefalingerne.

I BUPL mener formand Henning Pedersen, at pejlemærkerne er fornuftige, fordi der nu endelig kommer fokus på vigtigheden af pædagogikken på småbørnsområdet. Men han mener også, at de mange anbefalinger kræver mere end et udviklingsprogram. Samfundet skal vise vilje til at ville investere i de små børns liv. Derfor anbefaler BUPL, at ministeren indkalder organisationer og personer med viden om 0-6-års-området til at diskutere en koordineret indsats, inden der sættes nye initiativer i gang.

»Ministerens har bebudet, at der i efteråret

Daginstitutionsleder Irene Videbæk Bendtsen.

Begejstring smitter

Valhalla i Ballerup Kommune er fremhævet både af Task Forcen og børne ministeren for at være en institution til efterligning.

Af Vibeke Bye Jensen, vbj@bupl.dk/ Foto: Gitte Sofie Hansen

Valhalla er ét af de 11 dagtilbud, som 'Task Force om Fremtidens Dagtilbud' har besøgt og fremhævet i dens rapport. Denne 0-6-års-institution i Ballerup Kommune med plads til cirka 114 børn har fået et klap på skulderen af både børne minister Christine Antorini og af Task Forcen. Netop fordi pædagogerne arbejder reflekteret med læring i forhold til deres naturprofil, som er fremtrædende i alt, hvad de gør. Og så er de gode til at planlægge hverdagen, så det er muligt at arbejde i mindre grupper.

Leder Irene Videbæk Bendtsen er da glad for rosen, men hun siger også, at medarbejdere og ledelse ikke mener, at de er fantastiske. De øver sig i at gøre det så godt så muligt med den børnegruppe, de har.

»Ud fra de ressourcer vi har, prøver vi at løfte fagligheden og få skabt det nærvær omkring børnene, som er rigtig vigtigt. For at det, vi har sat os for, skal lykkes, er det nødvendigt med engagerede medarbejdere, og det har vi her. Det er nok den vigtigste grund til, at vi kan gøre de ting, vi gør,« siger hun.

KAN KOPIERES. Valhalla har deltaget i et aktionslæringsprojekt i Ballerup Kommune, og det er ikke mindst de metodiske redskaber, som pædagoger har lært i det forløb, der sættes i spil i hverdagen.

»Vi er optagede af, hvordan vi i den måde, vi tilrettelægger på, kan åbne for børnenes læring. Det er jo en al-

dersgruppe, hvor de er meget optagede af at skulle mærke, føle og se ting, og det er så det, vi tager udgangspunkt i, når vi tilrettelægger aktiviteterne. Vi er heldige, at vi har mulighed for at arbejde med naturen og naturfænomener, for vi ligger i direkte forbindelse med Hareskoven. Det er dejligt konkret at vise, hvordan læring sker i naturen. Så vi får meget foræret på den måde,« siger Irene Videbæk Bendtsen.

Hun mener, at andre sagtens kan lære af Valhallas måde at arbejde på, selvom de ikke lige har valgt at arbejde ud fra en naturprofil. I institutionen er der således en anden afdeling, der arbejder på samme måde, bare med kultur og kunst.

»Det handler om at arbejde systematisk med det fokus, som man nu har valgt. Vi kan ikke nå det hele. Der kommer hele tiden forskning, der viser, at vi ikke udvikler motorikken eller sproget godt nok. Det vigtige er så, at illustrere, hvordan motorikken og sproget indgår som en del af arbejdet med naturprofilen eller i kulturprofilen,« siger hun.

Styrken i engagerede pædagoger er, at de har noget at tilbyde børnene, mener Irene Videbæk Bendtsen.

»Det engagement, som pædagogerne har, fordi de vil det her med natur eller kultur, smitter af på børnene, og når pædagogerne ser, hvordan børnene bliver optaget af det, de sætter i gang, udfordres pædagogen også til kreativt at ville mere. Begejstring smitter,« siger hun. ■

2012 dels skal ske en revision af rammerne om daginstitutionerne, dels at der skal igangsættes et udviklingsarbejde med en tilhørende udviklingspulje. BUPL går ind i dette og vil i den kommende tid diskutere de konkrete initiativer for fremtidens dagtilbud med politikerne,« siger Henning Pedersen. ■

SÅDAN BLIVER KVALITETEN BEDRE:

'Task Force om Fremtidens Dagtilbud' har fremlagt fire såkaldte pejlemærker for, hvordan den mener, at der opnås højere kvalitet i danske dagtilbud. Som overordnet målsætning skal indsatsen rettes mod læring og inklusion. Det indebærer, at der skal arbejdes med:

1. En reflekteret og tilrettelagt pædagogisk praksis.
2. Målrettet forældresamarbejde.
3. En stærk evalueringskultur.
4. Professionelt og tydeligt lederskab.

➔ Du finder Task Forcens rapporter på www.uvm.dk (klik på dagtilbud under genveje, klik på fremtidens dagtilbud i venstre menu, herefter på afrapportering). På siden kan du også læse mere om Task Forcens arbejde og se web-tv fra konferencen den 21. maj på Nationalmuseet, hvor Task Forcen fremlagde sine pejlemærker.

På opslagstavlen bringer vi informationer, og også meget gerne efterlysninger, tips og gode råd fra pædagoger. Har du også et sjovt citat fra et barn eller en ung – eller måske fra en kollega – så send det til Børn&Unge, Blegdamsvej 124, 2100 Kbh. Ø, eller på mail til: b&u@bupl.dk

© International Labour Organization/Khemka A., India

Verdensdag mod børnearbejde

Husslave, prostitueret, børnesoldat. Det er nogle af de værste titler, man kan hæfte på en stor del af de 215 millioner børn, som i dag vurderes at udføre børnearbejde. Arbejde, der er skadeligt for deres udvikling, og som forhindrer børnene i at gå i skole og uddanne sig. Den 12. juni er disse børns dag. Og BUPL's internationale samarbejdspartner EI (Education International) opfordrer fagforeninger, arbejdspladser og enkeltpersoner rundt om i verden til på denne dag at slå et slag for udryddelsen af børnearbejde. Opfordringen fra EI og det internatio-

nale program for udryddelse af børnearbejde (ILO-IPEC) lyder: Hold informationsmøder, iværksæt lokale aktiviteter, lav en tegnekonkurrence, demonstrer, og skab i det hele taget opmærksomhed omkring børnearbejdet og dets konsekvenser.

Læs mere om verdensdagen mod børnearbejde på www.ilo.org, og søg på programtitlen 'International Programme on the Elimination of Child Labour (IPEC)'.

GRATIS
FOREDRAG

Jeg ville dø

Hvorfor prøver unge at begå selvmord? Hvilke tegn skal pædagoger og pårørende se efter for at hjælpe unge, der har det svært? Det ved jeg noget om! Mit navn er Martin Jakobsen, og jeg er uddannet pædagog. Jeg har selv haft det svært og har forsøgt selvmord. Men jeg er kommet ovenpå og ønsker nu at hjælpe andre. Jeg tilbyder en times foredrag, hvor jeg vil fortælle, hvordan det er at være ung og have selvmordstanker. Jeg vil også snakke om de tegn, man som pårørende og pædagoger skal lægge mærke til, og hvad man skal gøre, hvis man er bange for, at en, man kender, har forsøgt eller vil forsøge selvmord.

Da min erfaring som foredragsholder ikke er så stor endnu, tilbyder jeg gratis foredrag.

Har dette fanget din interesse, kontakt mig venligst på e-mail: Bahn7@hotmail.com eller tlf.: 6018 9119

KREATIV
LEG

Bliv filminstruktør

Pædagoger, der arbejder med udviklingshæmmede, har nu muligheden for sammen med de udviklingshæmmede at lege filminstruktører. Film KNUS, som deltager i den internationale kortfilmfestival i Odense i uge 34, opfordrer til at gribe kameraet og skabe en kortfilm, som varer mellem to og 30 minutter. Det kan være en god historie, dokumentar, tegnefilm, fiktion eller måske en animation. Og så skal det være en film, der er lavet i samarbejde med udviklingshæmmede. Blandt de indsendte film, udvælges en række film, som under filmfestivalen vil blive vist i biografen. Film KNUS sørger for fremvisning. Instruktørerne behøver ikke selv at være til stede. Deltagelse er gratis

Film modtages senest 1. august og sendes til: Kirsten G. Hansen, Gl. Aarup 11, 5560 Aarup. Nærmere information fås hos Kirsten G. Hansen på e-mail: KGH@odense.dk eller tlf.: 6375 3650. Læs også om festivalen på www.filmfestival.dk

KURSUS

Mere plads til forskellighed

Foreningen VerdensBørn afholder et pilotkursus i Multikulturel Pædagogik som dialog, denne gang i Århus. Har du af og til oplevelsen af, at børnenes forskellige baggrunde får for lidt plads i hverdagen? Hænder det, at du får følelsen af at snakke ud fra et helt andet verdensbillede end forældrenes? Og synes du, din egen kultur kan spærre for at møde børn og forældre, som de er? Så er kurset sandsynligvis noget for dig.

Pilotkurset afprøver en ny vinkel inden for multikulturel pædagogik, som hedder dialogisk integration.

Tidspunkt: 18. og 19. juni 2012.

Der optages kun syv kursister.

Mere info på www.verdensboern.com eller ved henvendelse til Karen Nørskov, mobil: 6066 2855

Illustration: Colourbox

NY
VIDEN

Personalepolitisk Event 2012

Oplevelser, ny viden og nyttig inspiration står i kø for at møde dig og dine fagligt aktive kolleger på Personalepolitisk Event 2012. Gå ikke glip af årets største personalepolitiske konference, som løber af stablen på Lokomotivværkstedet i København, mandag den 18. juni 2012 kl. 10-17. Her står en lang række førende eksperter, forskere og praktikere klar til at give dig indspark og nye perspektiver på alt fra innovation til arbejdsglæde, holdningsmobilisering, samarbejde, godt lederskab og velfærdsteknologi.

Læs meget mere på <http://ppe12.dk>

Hvad lægger du ører til?

beskyt dem mod støj på jobbet

Du har kun dine ører resten af livet. Derfor skal du passe godt på dem.

Audiovox fremstiller individuelt formstøbte hørevern og er specialister med eget laboratorium.

Få en af vore konsulenter ud til en dialog om, hvordan vi kan hjælpe jer nu - og i fremtiden

15%
rabat til enkelt-
medlemmer af
BUPL

Ring 3940 1050 og hør nærmere.
www.audiovox.dk

audiovox

Folk og røvere i KARDEMOMME BY
FORMIDDAGSFORSTILLINGER
FOR BØRNEHAVER, SKOLER OG INSTITUTIONER

DEN 21., 22., 28., 29. NOVEMBER
5. OG 6. DECEMBER KL. 10

BELLEVUE TEATRET

3963 4900
BILLETTER@BELLEVUETEATRET.DK
BELLEVUETEATRET.DK

www.bupl.dk

En hverdag med tics træ og

Han viser dem, hvordan man skruer med skruemaskinen, hvordan man ordner cykler, og hvordan man er en god kammerat. På Herlev Kommunes specialpædagogiske udviklingscenter, Gammel Hjortespringskole, ruster pædagog og tidligere tømrer Bo Christiansen sine elever både praktisk og socialt.

Af Charlotte Bredsted, b&u@bupl.dk
Foto: Jeppe Carlsen

Drengene har diagnoser som ADHD og Tourette, men i værkstedet med pædagog og tømrer Bo Christiansen lærer de at holde fokus og koncentrere sig. Her er det Mads, der sikkert styrer boremaskinen. Han bygger et fuglehus.

En tunge i mundvigen, et par øjne stift rettet mod skruen og en hånd, der sidder som limet til skruemaskinen. Mads på 10 år koncentrerer sig. Og så alligevel smutter den.

»Oj, det var sørme godt, jeg flyttede næsen dér,« siger Bo med et smil.

I sin egenskab af pædagog og tømrer har han hænderne skruet rigtig på til at kunne holde ved - både når Mads misser, og når drenge med sociale og emotionelle vanskeligheder har brug for omsorg.

Og som han står der iført fuld højde, rødt skæg, skovmandsskjorte og slidte jeans virker han også aldeles urokkelig.

Bo har taget Mads og Frederik med i værkstedet, og efter en times tid er både et fuglehus med foderplade og et gevær med sigte ved at tage form. For her i kælderen, hvor der dufter af træ, og Bo med sin fløjten, sine smil og sine 'prøv at gøre sådan her søde ven' indgyder ro og regelmæssighed, kan drengene holde fokus og koncentrere sig.

Ja, de får nærmest et fredfyldt udtryk i ansigtet. Og markant færre tics.

Fred og koncentrationsevne er ellers ikke noget, der ligger naturligt til hverken Mads eller Frederik, der lever med diagnoser som Tourette og ADHD.

»Vi har godt nok lavet mange skydere her i værkstedet, ikke Mads?« siger Bo, mens han viser, hvor den næste skrue skal sidde.

At gå i værkstedet med børn, der i perioder ikke magter at modtage almindelig undervisning har de seneste otte år været en del af hverdagen for Bo og 'hans' ni elever i afdeling C på Gammel Hjortespringskole. Bo er en af de pædagoger, der hver dag gør sit til at ►

BO'S PÆDAGOGIK

1. Anerkend, at eleven selv kan tage stilling. Når du ser, at en elev har svært ved at håndtere en situation, så spørg, om han eller hun har brug for hjælp.
2. Vær med i legen. Det skaber færre konflikter og viser, at du gerne vil være sammen med dem.
3. Hav på skift eneundervisning med den enkelte elev. På den måde kan du give fuld opmærksomhed og træne eleven i det, der er vigtigt for ham eller hende.
4. Brug gerne forumspil til at illustrere, hvordan man opfører sig over for hinanden.
5. Varier brugen af pædagogiske redskaber og metoder over for det enkelte barn.
6. Vær som du gerne vil have, børnene er. Eleverne spejler sig i dig som voksen.
7. Lær eleverne at træffe valg. Det giver tryghed.
8. Træn udholdenhed og behovsudsættelse.
9. Respekter hinanden i teamet og hav tillid til, at din kollega gør det rigtige i en given situation.
10. Hent inspiration i faglitteratur såsom Lademanns Børneleksikon og 'Jeg er noget helt særligt' af Peter Vermeulen.
11. Hold dig opdateret på ny pædagogisk viden inden for de diagnoser og problemstillinger, børnene har. Diskuter det med dine kolleger.
12. Vær villig til at ændre strategi for en elev. Eventuelt bare for en periode.

BARE BO

- Bo er 44 år og uddannet pædagog og tømrer.
- Siden 2003 har han været på ansat på Herlev Kommunes specialpædagogiske udviklingscenter, Gammel Hjortespring-skole, som har plads til 125 elever. De første to år arbejdede han i afdelingen for børn med generelle indlæringsvanskeligheder og herefter i skolens Afdeling C.
- C-afdelingen huser et heldagstilbud for børn med vidtgående behov for specialundervisning. Eleverne fra 0.-10. klassetrin er fordelt på seks grupper med cirka otte elever i hver. Der er tilknyttet to en halv lærer og to pædagoger til hver klasse.
- Socialfag indgår på lige fod med matematik, dansk og engelsk for på den måde at ruste eleverne til at indgå i sociale sammenhænge.

give børnene en større selvforståelse og flere sociale færdigheder, så de har lettere ved at begå sig blandt andre mennesker.

Og Bo deler gerne ud af sine erfaringer. »Du skal være villig til at sætte dig op på den trehjulede og cykle, så dine lås syrer til. Du skal være med i deres leg. På den måde viser du dem, at du er til stede. At du vil dem. Og på den måde kan du fjerne rigtig mange konflikter. For når du selv sidder i sandkassen eller på cyklen, så ved du præcis, hvad der er sket,« fortæller Bo.

MANGE DIAGNOSER. Pædagogerne kan naturligvis ikke altid deltage i legen, og konflikter opstår. Så må de i stedet for at forebygge konflikterne forsøge at løse dem. Ofte bruger de tegneseriesamtale.

»Senest var det, da Christian brød ind i to andre drenges boldspil. Christian ser simpelt hen ikke, at de andre er i gang med en leg. Han sparker bare til bolden, og de to andre bliver selvfølgelig irriteret. Og så bruger vi tændstiksmænd med talebøller til at snakke med ham om, hvad han kunne have gjort anderledes,« fortæller Bo.

Christian har ADHD ligesom mange andre børn på skolen. Og siden kommunesammenlægningen i 2007 huser hver klasse nu flere forskellige diagnoser — i afdeling C er det blandt andet ADHD, autisme, Aspergers Syndrom, Tourette Syndrom, udviklingsforstyrrelser og emotionelle vanskeligheder. Fem elever er medicineret.

»Det er udfordrende at arbejde med så mange diagnoser på en gang, men det gør også, at eleverne lærer at forholde sig til forskellige måder at være i verden på,« siger Bo.

Han er ved at gøre klar til at undervise i socialfag.

»Vores mål er at få eleverne til at fungere socialt. Og vejen derhen handler først og fremmest om at få dem til at forstå sig selv. Derfor bruger vi blandt andet bogen 'Jeg er noget helt særligt', hvor jeg lige nu arbejder med hjernen og dens impulser. For eksempel træner jeg børnene i, at de ikke behøver at rejse sig og se ud ad vinduet, hver gang de hører en lyd,« fortæller Bo, der oplever, at eleverne efterhånden bliver bedre til ikke at lade sig forstyrre. Også når de saver og skruer.

MUSIK MARKERER SFO. I køkkenet går døren hele tiden op og i, men eleven Peter sidder bare og fortæller. Om sin djævel i

maven og om, hvordan det er okay, at andre får noget, selvom han ikke gør.

»For jeg får jo noget på et andet tidspunkt,« siger han.

Tidligere på dagen bankede han hovedet ned i bordet, fordi det hele tiden var de andres tur.

»Vi må ofte sige det samme igen og igen. Nogle dage går det godt og andre dage skidt. Men vi bevarer troen på, at vi bevæger os i den rigtige retning,« siger Bo smilende og henter fløjtende de sidste elever ind i klassen til fælles socialfag.

I dag skal de opføre forumspil ud fra historier, de selv har skrevet. Bo sætter sig ved siden af Mads for at massere ham på ryggen med hans trofaste ADHD-ven 'edderkoppen'.

»Det er ofte svært for vores elever at være i en leg i længere tid ad gangen. Derfor er sådan noget som forumspil ekstremt godt til at træne både udholdenhed og social omgang med andre,« fortæller Bo efter timen.

Og så går han hen og tænder for den lille ghettoaster.

»Vi spiller musik i et kvarter for at markere overgangen mellem skole og SFO. Og faktisk har vi nu hørt den samme Rasmus Seebach-

CD i mere end et år. Vi har prøvet at skifte musik, men hver gang kommer eleverne og siger, at de vil høre den samme,« siger Bo med et skævt smil.

INDIVIDUELT FOKUS. Frederik ruller sig ind i et tæppe og lægger sig på gulvet. Christian sidder og kigger ud i luften. Albert tager hovedtelefoner på. Han er autist og brugte hele sin pause efter frokost på at vise journalisten rundt på stedet. Vi så planter, der netop var blevet plantet, sandkasser, der netop var blevet bygget, sad på tilskuerbænke til fodboldbanen, fandt smutveje hen til gyngerne og talte om, at han nu ikke længere bliver hentet af en barnepige om mandagen, fordi det er for stressende for ham inden svømning.

Bo fortæller, hvordan Albert lige nu er meget motiveret for at lære engelsk, og derfor understøtter han den boglige interesse ved at lade ham blive i klassen, selvom han egentlig skulle have socialfag med ham.

»I stedet har jeg fokus på hans sociale udvikling på et andet tidspunkt. For eksempel når vi sidder og spiller Uno. Så spørger jeg typisk, hvordan han har det. Og han svarer godt. Så

spørger jeg 'hvordan godt?', og på den måde finder vi ind til, hvad der optager ham lige nu,« fortæller Bo om det individuelle fokus, skolen har på hver af sine elever.

INDDRAGER BØRNE. Bo sætter sig som regel i cykelsadlen på vej til arbejde, og ofte bliver den daglige cykeltur hjemad endda forlænget med en halv til en hel time.

»At cykle er for mig lig med frihed. Jeg er meget taknemmelig for mit job – det passer godt til mig – men der kan også være dage, hvor et barn går amok, og så er cykelturen, dér hvor jeg puster ud. Lader op. Gearer ned,« siger han.

Bo's kollega Anita fortæller, at Bo både er en ansvarsfuld kollega og god ven.

»Efter otte år er vi som et ægtepar, og jeg ville ikke vide, hvad vi skulle gøre uden ham. Bo tager børnene under sine vinger, og fordi han er håndværker, er der noget helt konkret, de kan spejle sig i. Det giver tryghed. At han er tømrer, kommer os i det hele taget rigtig meget til gode. Han sætter hylder og lamper op, bygger sandkasser, ordner cykler – og nok så vigtigt: Han inddrager børnene i det.« ■

Elevernes navne er ændret.

Digitalisering af pædagogiske læreplaner

Forestil dig at hele processen omkring dine pædagogiske læreplaner blev digitaliseret – endda med pædagogiske metoder, modeller og handleplaner du allerede anvender i dag.

Det er nu en realitet, da vi netop har lanceret dette som en udvidelse til intranettet INFOBA.

Kontakt Produktchef Torben Væring på 2624 0616 og hør mere.

INFOBA blev etableret i 2008 og er udvalgt på SKIs Rammeaftale 2.19, som leverandør af intranet til dagtilbud.

INFOBA
– for familie og institution

Læs mere på info.dk/diglp

Vælg de rigtige apps

Efterhånden som flere og flere daginstitutioner får iPads inden for dørene, stiger behovet for information om apps med kvalitet og indhold. Denne guide hjælper dig, der arbejder i vuggestue eller børnehave, til at vælge de rigtige apps til dit pædagogiske arbejde.

Af Amrit Maria Pal Hansen, b&u@bupl.dk

20 ALSIDIGE APPS TIL PÆDAGOGEN

På de følgende sider får du skolelærer og indehaver af bloggen www.mors-apps.com Rikke Pals bud på 20 apps, der støtter op om forskellige pædagogiske områder, og som kan suppleres med de pædagogiske handleplaner. Men først lidt teknik.

HVAD ER EN APP?

Apps, eller applikationer, er små softwareprogrammer, der er udviklet til specielt smartphones og tablets. En app er designet til at udfylde brugerens behov og har ofte meget enkle funktioner. En app kan have mange formål: underholdning, hjælpemidler eller læring. Man kan enten købe apps via iTunes på computeren eller gennem App Store direkte på iPad'en.

SÅDAN SIKRER DU IPAD'EN

Her er en vejledning til, hvordan du børnesikrer jeres iPad, så I undgår, at børnene går på nettet, køber programmer eller sletter apps.

1. Gå ind under 'Indstillinger'.

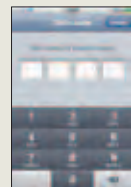

2. Tryk på 'Generelt'.

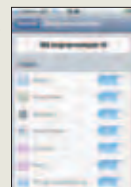
3. Tryk på 'Begrænsninger'.

4. Nu skal du vælge en kode – den skal du taste to gange. Vælg en, alle ansatte kan huske.

5. Nu skal du trykke på 'Slå begrænsninger til'.

• Nu kan du vælge ting, dit barn ikke skal have adgang til.

• For at forhindre sletningen af apps, går du ind i iTunes, så 'Installation' og så 'Sletning'.

• Du kan til enhver tid slå begrænsningerne fra igen ved hjælp af din valgte kode.

SÅDAN DOWNLOADER DU EN APP FRA APP STORE

På din iPad finder du et App Store-ikon, som leder dig ind i App Store, når du trykker på det.

Her kan du finde en app på flere måder:

1. Du kan kigge i de forskellige kategorier
2. Du kan tjekke top 25 ud
3. Du kan søge direkte på det, du leder efter.

Når du har fundet det, du søger, skal det downloades. Det gør du ved at trykke på den lille grønne boks i højre hjørne, hvor prisen står. Er der et lille plus, betyder det, at app'en virker på iPad.

Når du har trykket, skal du bruge dit Apple ID – din adgangskode. Kan du ikke huske koden, eller har du rent faktisk ikke en konto, så kan du få yderligere hjælp her:

http://support.apple.com/kb/HT1911?viewlocale=da_DK

Herefter installeres app'en på iPad'en.

Du kan også hente apps via iTunes på din computer. Næste gang du synkroniserer, bliver de overført til iPad'en. Du synkroniserer ved at sætte din iPad sammen med din computer via opladerledningen. På denne måde overføres info fra din iPad til computeren og omvendt.

GUIDEBOKS 1

APPS TIL SPROGUDVIKLING OG ORDFORRÅD

Tryk, lyt og lær-apps

Fra Rosinante & Co. Vælg mellem fire forskellige digitale fagbilledbøger med rigtig flotte billeder. Billedbøgerne handler om dyr, køretøjer og arbejdsmaskiner, og der er oplæsningsfunktion for de større børn og lydeffekter for de små. App'en koster 18 kr. i App Store. 0-6 år.

De små synger

Fra Høst & Søn. 10 af de mest populære sange fra denne sangbog fås nu som app. Sangteksterne er ledsaget af illustrationer, og der er mulighed for at blot lytte til eller selv synge med sammen med børnene fra Sankt Annæ Gymnasium. Musikken leveres blandt andre af Fuzzy og Hugo Rasmussen. App'en koster 30 kr. i App Store. 0-6 år.

Gugimadudig

Af Annette Fahnøe. En app med sjove og frække rim og remser. Om pigen, der hellere vil spise slik end havregrød til morgenmad, eller om at være så sur, at man råber prut og tissemand. Her er tale om en helt enkel bogapp uden interaktive elementer, som barnet og den voksne kan læse sammen. App'en koster 12 kr. i App Store. 3-6 år.

Flunkerne

Fra Krea Medie. I vanlig Flunker-stil skal barnet lede efter forskellige ting og sager. App'en er enkel, og der er til mange timers sjov og koncentration. App'en er gratis at hente i App Store, og der følger en demobog med. Herefter koster en bog 36 kr. 3-6 år.

Alt bli'r godt igen

Fra Perpleks Publishing. En interaktiv fortælling om bamsen Tytte, der lærer, at selv når alt ser sort ud, er der stadig håb. Barnet bestemmer selv slutningen ved at vælge den figur, der skal ændre alt. En anderledes måde at bruge litteraturen på sammen med børnene. App'en koster 12 kr. i App Store. 0-6 år.

GUIDEBOKS 2

APPS TIL KOGNITIV FORSTÅELSE

Build cars with Edward and Arthur

Fra PlayWithMotion. I denne app skal barnet bygge en bil af forskellige dele. Når bilen er bygget, skal den prøvekøres, og under kørslen skal barnet samle stjerner for at tjene til nye ting til bilen. Barnet kan bygge alt fra kassebiler til lyserøde sportsvogne. App'en koster 12 kr. i App Store. 3-6 år.

Bugs and buttons

Fra Little Bit Studio. En app om insekter - med både læringselementer, sjov og leg. App'en indeholder 18 forskellige aktiviteter med sorteringsopgaver, tal- og alfabettræning og små, sjove spil. For eksempel skal barnet fange en fugleedderkop med to fingre og putte den op i et glas. Sværhedsgraden øges hele tiden. Grafikken er flot, og musikken et mix af klassisk, jazz, spilmusik og sjove lydeffekter. NB! Der er ingen SETTINGS-menu i app'en, men under 'Indstillinger' på din iPad, finder du app'en, og her kan du vælge mellem flere forskellige indstillinger. 0-6 år.

Toddler's favorite puzzle

Fra Tozzle. En puslespils-app med mange forskellige puslespil, typer og sværhedsgrader. Der er puslespil med dyr, mad, maskiner, mekanik og feer, og der er læringsspil med alfabet og tal (dog på engelsk). App'en koster 12 kr. i App Store. 0-6 år.

Piratskatten

Fra Wombi. Et klassisk memory-spil, hvor børnene spiller to og to mod hinanden. Børnene vælger hver en pirat, og så skal piratskatten ellers fordeles. En app, der træner hukommelsen og den logiske tænkning. App'en koster 18 kr. i App Store. 3-6 år.

I mommy

Fra K & N Ventures. Digital dukkeleg, hvor dukken skal makes, bades, leges med, have ny ble på og puttes i seng. App'en er realistisk, blandt andet er lydene krydret med optagelser af rigtige babylyde. App'en tilbyder barnet børn af alle typer, og barnet skaber selv sin dukke. Baderummet, legerummet og køkkenet rummer alle sjove detaljer. App'en koster 12 kr. i App Store og findes også i en gratis version, hvor du får en lille forsmag på app'en med et besøg i soverummet og køkkenet. 0-6 år.

GUIDEBOKS 3

APPS TIL KLASSISK LÆRING

Farvemønster

Fra Wombi. En app, der hjælper barnet med at få styr på farverne. Det kræsne farvemønster er blevet sulten, og det er barnets opgave at finde det rette mad. Monsteret fortæller, hvilken farve mad det har lyst til, og skifter samtidig farve, så barnet både ser og hører den farve på frugten, det skal vælge. Vælger barnet forkert, spytter monsteret frugten ud igen. App'en koster 12 kr. i App Store. 0-6 år.

Pepi bath

Fra PepiPlay. En app, der lærer barnet om hygiejne på en sjov måde. Om at vaske hænder, børste tænder, gå på toiletet, lægge det beskidte tøj til vask og meget mere. Og i hvilken rækkefølge, tingene skal gøres. App'en koster 12 kr. i App Store, men kan også fås i en gratis og mindre Lite udgave. 0-6 år.

Cirkeline tæl til 10

Fra Rosinante & Co. En tællebog fra Cirkelines univers, der hjælper de mindste med at tælle til 10. Frederik, Ingolf og Cirkeline tæller oste, valmuer, snegle, mariehøns og meget mere. Når barnet trykker på de ting, det tæller, kommer tallet frem på skærmen. Cirkelines mor, Hanne Hastrup, læser historien højt. App'en koster 30 kr. i App Store. 0-6 år.

Talspillet

Fra danske Fusentasterne. Aben og elefanten lærer barnet at tælle til tyve, mens der bag zebraerne gemmer sig andre tælleopgaver. Barnet skal udover at tælle en given mængde også vise, hvilket tal han eller hun er kommet frem til. Derudover synger flodhesten en sød talsang. Der er to sværhedsgrader. App'en koster 12 kr. i App Store. 3-6 år.

ABC-balloner

Fra danske LingApps. En app, der hjælper barnet med at lære bogstaverne. Der vises et bogstav, og barnet skal så trykke på de fem balloner blandt mange, der bærer det pågældende bogstav. Herefter vises en tegning af et ord, der starter med bogstavet. Ordet bliver sagt højt, så barnet kan høre udtalen. En sjov og enkel måde at lære at genkende bogstaverne på. App'en koster 6 kr. i App Store. 3-6 år.

GUIDEBOKS 3

APPS TIL SOCIAL LÆRING

Toca tea party

Fra Toca Boca. App'en er udformet som et teselskab for tre børn. Børnene dækker bord med de forskellige, valgte ting og kage og tænder lys. Der spises og drikkes ved at trykke på de enkelte ting, og kommer barnet til at vælge sin kop, tørres der efter med en serviet. Bagefter skal der vaskes op. App'en koster 12 kr. i App Store. 0-6 år.

Toca store

Fra Toca Boca. En købmandsbutik, hvor barnet kan lege butik og samtidig lære at tælle fra 1-5. Barnet forsyner butikken ved selv at vælge varer. Når butikken er fyldt, ringer klokken, og butikken er åben. Så skal der handles, betales, og varerne skal pakkes. Både kasseapparat, pung og indkøbspose har fået liv: De små øjne blinker og bevæger sig og hjælper barnet på vej. Når handlen er gennemført, kommer kvitteringen frem på skærmen. App'en koster 12 kr. i App Store. 0-6 år.

Air hockey

Fra Acceleroto. App'en, der imiterer det virkelige Air Hockey-spil, skal helst spilles en mod en for at være rigtig sjov. Her kæmper børnene en hurtig og sjov dyst, der giver sved på panden. En app med fart på. App'en koster 6 kr. i App Store. 3-6 år.

Just dance 3

Fra Ubisoft. En sjov og nem app, hvor barnet skal røre sig og lave en lille musikvideo! Den voksne eller et større barn filmer fire små klip med iPad'en af en, der bevæger sig. iPad'en omdanner så disse klip til en skæg dansesekvens med bevægelse og lyd. App'en er gratis i App Store. 0-6 år. Hjælp fra voksne anbefales til de yngste.

Fiskespil

Fra Upside Down Games. Denne app lægger sig op ad det klassiske fiskespil, her er det blot barnets finger, der er fiskestangen. Ud over den helt basale version kan barnet også fiske efter fisk med tal, farver og bogstaver - eller lege 'Den store jagt', der er et mix af de forskellige spil. App'en er også god til læring på den sjove måde. Når børnene spiller to og to mod hinanden på tid, bliver fiskespillet rigtig sjovt! App'en koster 12 kr. i App Store. 0-6 år.

'Farvekodesystemet - et konkret redskab til arbejdet med de pædagogiske læreplaner i dagpleje, vuggestue og børnehave' af Dorthe Filtenborg Sørensen. Forlaget Dafolo, hæfte 40 sider + hjemmeside med redskaber, vejl pris 240 kroner ekskl. moms.

Som et redskab til at skabe sammenhæng mellem den pædagogiske læreplan, dokumentation og evaluering kan man bruge farvekodesystemet, som præsenteres i dette hæfte og på den tilhørende hjemmeside: www.dafolo.dk/farvekodesystemet. Her kan man frit downloade en lang række dokumenter og redskaber, hvis man har købt materialet. Farvekodesystemet kan blandt andet bruges til, at illustrere og systematisere de enkelte læreplanstemaer, at dokumentere den pædagogiske praksis, at evaluere på baggrund af det dokumenterede, at forberede den konkrete pædagogiske praksis, at bevare fokus i tilrettelæggelsen af den pædagogiske praksis eller at udarbejde en kompetencetavle for det enkelte barn til brug i forældresamtaler.

'Empati - det der holder verden sammen' af Jesper Juul, Peter Høeg, Michael Stubberup, Helle Jensen, Jes Bertelsen og Steen Hildebrandt. Forlaget Rosinante, 160 sider, vejl. pris 250 kroner.

Bogen er en teoretisk og praktisk vejledning i, hvordan man støtter mennesker i at forbedre kontakten til sig selv og andre. Ordet empati betegner evnen til at indleve sig i andre, med alt hvad det indebærer af forståelse, samhørighed, medfølelse osv. Empati er således det bindemiddel, som knytter menneskelige fællesskaber sammen. Bogen argumenterer for, at jo bedre kontakt man har med sig selv, jo bedre og dybere forstår man andre mennesker og en kompleks verden, hvor både børn og voksne har vanskeligt ved at finde rollemødder og pejlemærker. Det er forfatterens opfattelse, at børn - og de fleste voksne - i dag mere end noget andet har brug for støtte til at udvikle selvberoenhed. Alle fødes med anlæg for selvberoenhed og empati. De kan udvikles og opøves.

HELE DANMARKS MØDESTED

4 DAGES MINIFERIE PÅ NYBORG STRAND

VALGFRI ANKOMST HELE JULI MÅNED I 2012

Feriepakken består af:

3 x overnatning i dobbeltværelse
3 x stor morgenbuffet
3 x 2 retters menu eller buffet
- efter køkkenchefens valg
Pris pr. person **kr. 1.650,-**

20% rabat
til BUPL medlemmer

BUPL pris
kr. 1.320,-

Børn 0-3 år i forældres seng:
Gratis overnatning inkl. morgenbuffet.
Børn 4-14 år, opredning 1/2 pris.

Direkte bestilling skal foretages på 65 31 31 31.
Som dokumentation for medlemskab medbringes kopi af indbetalt kontingent.
Forevises ved indtjek.
Tilbud i en begrænset periode 1. til 31. juli 2012. Valgfri ankomst.

NYBORG STRAND®
HOTEL OG RESTAURANT

Østerøvej 2
5800 Nyborg
Tlf. 65 31 31 31
www.nyborgstrand.dk

Tværfagligt kursus i Kognitiv Adfærdsterapi Børn og unge 2012-13

se www.kognitiv.dk

under "kurser for professionelle" for datoer og pris.

www.bupl.dk

Forebyggende arbejde i børnehaven - samspil og tilknytning

1. dags kursus med **Kari Killén**

DATO, TID OG STED:

Den 20. november
2012,
kl. 9.30-16.30
i Odense

PRIS:

Kr. 1.975 ekskl. moms,
men inkl. fuld forplejning
(morgenmad, frokost-
buffet m. drikkevarer,
eftermiddagskaffe
m. kage + isvand og frugt)

*Mulighed for rabat ved
flere tilmeldinger fra
samme arbejdsplads/
forvaltning: 4-10 til-
meldinger 15 % rabat,
11-25 tilmeldinger 20 % i
rabat og endelige
26-? deltagere 25 %
i rabat.*

Børnehaven er en af de vigtigste arenaer for forebyggende arbejde, alene af den grund, at rigtig mange børn tilbringer en stor del af sin hverdag her. Der er særlig to faktorer der bidrager til at hjælpe børn der lever i vanskelige livssituationer, til at overleve bedst muligt. Det er tryk tilknytning uden for familien og hjælp til at arbejde sig igennem smertefulde oplevelser, mens de er i dem. Det handler ikke om terapi. Det handler om terapeutiske relationer. Tilknytningsforskning er af afgørende betydning for forståelsen af alle børn, børn i risikosituationer og børn i omsorgssvigtssituationer. Forskning i tidlig samspil og tilknytning giver os et godt grundlag for at styrke børns kompetencer og kompenserende tilknytning, og til at tale med børn og forældre om svære emner.

Det pædagogiske personale bliver hermed vigtige tilknytningspersoner som børn kan udforske verden fra, søge trøst hos og få hjælp til at regulere følelser i stressede situationer. De ansattes kompetencer er derfor af afgørende betydning for barnets følelsesmæssige, kognitive og sociale udvikling.

På dette kursus vil Kari Killén formidle et solidt forståelsesgrundlag om tilknytning og tidlig samspil, og vil ligeledes formidle anvisninger til hvordan man kan støtte børn i deres udvikling. Ved hjælp af eksempler, vil Kari vise hvordan viden om tidlig tilknytning kan omsættes til praksis i børnehaven.

Toftemosegaard Aps · Manderupvej 3 · 4050 Skibby · Tlf. 4752 8360 · Mobil 2040 8370
post@toftemosegaard.dk · www.toftemosegaard.dk

Pædagoger risikerer sangerknuder

Faggrupper som lærere, pædagoger og sangere er meget udsatte for at få knuder på stemmebåndene. Især de svage stemmer rammes, fortæller talepædagog.

Af Trine Vinther Larsen, tvl@bupl.dk

Når læreren taler en skoleklasse op. Når sangeren synger, så også de bagerste i koncertsalen kan høre det. Og når pædagogen kalder 24 larmende børnehavebørn til samling. Så er stemmen det primære arbejdsredskab.

Den hyppige og ofte højtråbende brug af stemmen er ikke uden risiko. Især de svage stemmer risikerer i de talekrævende erhverv at blive overbelastede. Man kan få knuder på stemmebåndene, eller det der populært sagt kaldes 'sangerknuder', fortæller talepædagog og sanger Charlotte Wolfsberg.

»Faktisk er det de lærere og pædagoger, som er mest stille, der er mest udsatte. Altså dem med svage stemmer, fordi de så skal overanstrenge deres stemme for at råbe børnene op. De, der i forvejen taler kraftigt og tydeligt,

har som regel aldrig problemer, men det er alle dem, der har svært ved ligesom at tale igennem, der er i risiko for at miste stemmen, blive hæse eller udvikle stemmeknuder,« siger hun.

SMÅ VABLER. Stemmeknuder opstår på det sted, hvor de to stemmelæber berører hinanden kraftigst under stemmedannelsen, og de forekommer næsten altid symmetrisk på begge stemmelæber. De kan sammenlignes med hård hud på hænder og fødder og begynder som millimetersmå vabler, der over tid bliver til hårdt væv. Der er sjældent behov for kirurgisk fjernelse, og oftest behandles knuderne med træningsøvelser hos talepædagoger som Charlotte Wolfsberg.

»Man lærer simpelthen at bevæge de muskler, der skal til, for at stemmen kan arbejde frit, og så arbejder man med at få noget klang og metal på stemmen, så man kommer væk fra de der neutrale stemmer, som ikke har en chance over for 20 børn,« siger hun og påpeger, at de muskelgrupper, som støtter stemmen, både ligger i maven, ryg og lænd og ved ribbenene.

»Det kan være svært, hvis man er vant til bare at låse sammen, men alle kan lære at bruge stemmen frit og rigtigt,« siger hun.

Det er som regel øre-næse-hals-lægen, der påviser eventuelle stemmeknuder, og har man brug for at træne stemmen, kan man konsultere tale- og høreinstitutter rundt om i landet. ■

SKRIV TIL BØRN&UNGE

Læserbreve sendes til bladdebat@bupl.dk

Skriv højst 2500 enheder. Redaktionen forbeholder sig ret til at forkorte.

Vi optager ikke anonyme indlæg. Du skal opgive navn og adresse.

Det er ren amnestuesnak

Ole Henrik Hansens kritik af vuggestuepædagoger og deres pædagogiske og organisatoriske arbejde i institutionerne er da ren amnestuesnak. Jeg er helt enig med BUPL's formand, Henning Pedersen, i hans argumentation imod forskerens kritik. Det er langt ude, at forskeren ligefrem vil lukke mange vuggestuer, hvor hver en medarbejder efter hans mening åbenbart er 'uedelig'. På baggrund af en artikel i Børn&Unge nummer 17/2008 vil jeg kommentere den aktuelle debat om vuggestuer.

Artiklen fra 2008 var ment som en 'opsang' til det pædagogiske arbejde i de danske vuggestuer. Et arbejde, som havde andenprioritet i den pædagogiske verden. Førsteprioritet var pædagogikken i børnehaver og på skoler. BUPL havde forinden denne artikel udsendt en pjece med titlen 'Ved du hvorfor ...'. I pjecen omtales det pædagogiske børnearbejde, som om det kun bliver udført i de danske børnehaver. Som pædagogisk leder på 12. år af en vuggestue protesterede jeg, og det resulterede i en ny pjece, hvor der også var fokus på vuggestuer. Så langt, så godt!

Artiklen i Børn&Unge handlede om at være mand på en kvindedomineret arbejdsplads, og derfor fik den overskriften 'Hende Poul'. Den belyser fint det dilemma, at der er for få mænd i vuggestuerne. I en sidehistorie om vuggestuepædagogik kommer denne selverkendelse fra BUPL:

'BUPL er netop gået i gang med et større projekt, der skal gøre nul-til-treårsområdet mere synligt. Der er brug for en holdningsændring – også blandt pædagoger – til, at det er et vigtigt område rent pædagogisk. Samtidig er området i vækst, idet forældre, der flytter fra byerne og ud i yderområderne, efterspørger daginstitutioner, også til de helt små. Konsekvensen er, at kommunerne sløjfer dagplejen og bygger flere vuggestuer, mener pædagogisk udviklingskonsulent i BUPL Pauline Ansel-Henry.

»Arbejdet med de nul-til-treårige skal have mere status både blandt pædagoger, politikere og forskere, så vi forsøger at afdække området og finde ud af, hvad der ligger af forskning og viden, både om de små børns udvikling og om organi-

Illustration: Larsen Et Rasmussen

seringen på småbørnsområdet,« fortæller hun i artiklen.

I øjeblikket er BUPL i færd med at lave en forsknings- og artikelloversigt, som vil blive tilgængelig på forbundets pædagogiske portal. Dermed vil pædagoger, der arbejder med de nul-til-treårige, opleve, at der faktisk skrives og forskes i de små børn. Desuden vil man i en bog eller pjece beskrive området med eksempler fra steder, hvor man arbejder målrettet med pædagogikken for de mindste. Beskrivelserne skal blandt andet vise, at arbejdet med de små er så komplekst og raffineret, at det kræver pædagogisk uddannet personale.

I projektets løbetid frem til kongressen i november 2008 vil man desuden sætte fokus på, hvordan nul-til-treårsområdet er dækket på grund-, efter- og videreuddannelserne.'

Nu er der gået fire år. Hvordan gik det konkret med BUPL's målsætning på vuggestueområdet?

Med venlig hilsen
Poul Luttermann
Tidl. Leder af Vuggesten MarieHønen (1996-2008)
Morelvej, Næstved

Kære Poul,

Det er rigtigt, at vi i Kongresperioden 2006-2008 havde særligt fokus på vuggestuer. Og at vi i den forbindelse blandt andet fik udarbejdet en pjece, nogle artikler i bogen 'Viden og vilje i pædagogers arbejde' og en forskningsoversigt over tilgængelig forskning på nul-til-treårsområdet. Alt sammen mate-

rialer, som er en støtte i vores løbende arbejde med at styrke pædagogernes anseelse. Et arbejde, som er med en langsigtet strategi og med mål som: At få politisk opbakning til alle børns ret til et institutionstilbud fra et år, at udsatte børn bør have krav på et institutions-tilbud, at alle forældre til børn bør have retten til at kunne vælge et institutionstilbud. I 2009 finansierede vi SFI-rapporten 'Børnehavens betydning for børns udvikling', som også stiller skarpt på betydningen af kvalitetstilbud til de nul-til-treårige. Jeg tror ikke, at Ole Henrik Hansen havde fået helt samme vind i sejlene, hvis der ikke havde været den dokumentation for, at faglig kvalitet gør en forskel – også for de mindste. Heldigvis er udviklingen også med os. Flere og flere forældre stiller krav om institutionstilbud, og der kommer vuggestuer/vuggestuegrupper flere og flere steder i landet. Vi har løbende møder med børne- og undervisningsministeren, som også sætter en helt anderledes faglig funderet dagsorden for de nul-til-treårige, end vi har oplevet med tidligere regeringer – endnu et positivt tegn. I EU's og EI's (Educators International) regi har vi de seneste år været med til at få vedtaget målsætninger om at arbejde for kvalificerede tilbud til alle nul-til-treårige børn i EU og på verdensplan. Dette mente vi blandt andet også kunne være med til at lægge et pres på Danmark. Vi har i international sammenhæng fået vedtaget politikker, der sætter fokus på vigtigheden af kvalificerede tilbud til de mindste med uddannede medarbejdere samt gode løn- og arbejdsvilkår. Senest har vi i denne kongresperiode afsat forskningsmidler til at undersøge, om vi kan dokumentere den forskel, vuggestuen gør. For mig at se, er det vigtigt, at vi bruger det vindue, som Ole Henrik Hansen har åbnet, som en oplagt mulighed for at vise, hvad vi pædagoger faktisk kan og gør. Men vi skal også bruge vinduet til at kigge indad og sammen blive klogere på, hvad der skal til for gøre det endnu bedre de steder, hvor der er behov for det.

Med venlig hilsen
Allan Baumann, medlem af forretningsudvalget.

Af Lis Pedersen, medlem af forretningsudvalget

■ Det er helt uforståeligt, at de skattelettelser, der ligger i skattereformen, skal finansieres af dem, der i forvejen har meget svært ved at få økonomien til at hænge sammen.

Skuldrene er skrumpet

De bredeste skuldre er blevet til de smalleste. Regeringen lægger i sit forslag til en skattereform op til, at det skal kunne betale sig at arbejde. Den har tidligere i sin retorik, specielt før den blev valgt, lagt op til, at det er de bredeste skuldre, der skal bære det største læs.

Da den tidligere regering for omkring to år siden foreslog noget lignende i et skatteudspil, afviste Helle Thorning-Schmidt (S) og Villy Søvndal (SF) det fuldstændigt, fordi et sådant forslag ville gøre de fattige endnu fattigere. Radikale Venstre mente, at regeringen gik efter de svageste.

Det er helt uforståeligt, at de skattelettelser, der ligger i skattereformen, skal finansieres af dem, der i forvejen har meget svært ved at få økonomien til at hænge sammen. Antallet af fattige i Danmark er stigende, og regeringens forslag gør det bare værre.

Regeringen foreslår, at overførselsindkomsterne ikke skal reguleres efter lønstigninger, men efter inflation. Det betyder, at eksempelvis arbejdsløshedsdagpenge, sygedagpenge og kontanthjælp bliver forringet. De, der er på overførselsindkomster, skal simpelthen have mindre.

De foreslår samtidig, at de, der er i arbejde, skal have skattelettelser. Blandt andet ved at hæve beløbet for, hvornår man skal betale topskat, og ved at øge beskæftigelsesfradraget. Forslag, som alene ville være positive, hvis det ikke var, fordi de, der er uden for arbejdsmarkedet, kommer til at betale. I min logik betyder det, at de smalleste skuldre kommer til at bære det tungeste læs.

Arbejdsløsheden stiger i Danmark og dermed også på det pædagogiske område, og som konsekvens heraf kommer flere på arbejdsløshedsdagpenge. Ikke fordi de ikke gerne vil arbejde, men fordi de ikke kan få et arbejde. Ikke fordi der ikke i det daglige pædagogiske

arbejde er brug for flere pædagoger, men alene fordi regeringens prioritering bevirker, at kommunernes økonomi er dårlig.

Kommunernes skrantende økonomi ser ikke ud til at blive ændret, da de penge, der kommer ind i forhold til omlægning af skatten, alene bruges på skattelettelser.

Der har de seneste år været besparelser i stat, regioner og kommuner med fyringer af offentlige ansatte i tusinde tal, og her er pædagoger ikke gået fri. Der er skåret rigtig mange stillinger væk på det pædagogiske område. Der bliver passet flere børn med mindre personale, hvilket har en betydning for udførelsen af det pædagogiske arbejde og for arbejdsmiljøet.

Selvfølgelig skal det kunne betale sig at arbejde, hvis man altså kan få et arbejde. Vi har i det danske samfund taget hånd om de svageste, om dem, der af den ene eller anden grund ikke har kunnet arbejde, hvad enten det har været i længere eller kortere tid. Denne sikring af den enkelte borger er under pres og har været det gennem flere år med løbende forringelser og dårlige vilkår. Det er blevet et mantra, at alle – uanset hvad – skal arbejde. Socialpolitikken er efterhånden væk, og denne skattereform lægger op til yderligere forringelser. Forringelser, som ikke kun rammer den enkelte på overførselsindkomst, men i høj grad også deres børn.

Det er derfor helt uforståeligt, at en socialdemokratisk ledet regering kan få sig selv til at sammensætte en skattereform på den måde, de gør, når det betyder, at de, der er uden for arbejdsmarkedet, skal finansiere skattelettelser for 3 milliarder kroner og dermed blive fattigere.

Så når regeringspartierne inden valget sagde: 'Det er de bredeste skuldre, der skal bære det tungeste læs', så er jeg nødt til at efterlyse troværdighed i den politik, der føres. ■

JOBANNONCER 11

SOM MEDLEM AF BUPL

LOVER VI DIG AT:

- Vi vejleder dig, når du søger **JOB**
- Vi hjælper dig med at tjekke din **LØN OG PENSIONS BIDRAG**
- Vi vejleder dig om **ARBEJDS TIDSAFTALER OG ARBEJDS TIDSTILLÆG**
- Vi vejleder dig om dine **RETTIGHEDER** og **FORPLIGTELSE**R
- Vi rådgiver dig, hvis du **BLIVER KALDT TIL TJENSTLIG SAMTALE**
- Vi rådgiver dig, hvis dine **ANSÆTTELSESVILKÅR** bliver ændret
- Vi bistår og rådgiver dig, hvis du **BLIVER AFSKEDIGET**
- Vi vejleder dig om dit **ARBEJDSMILJØ**
- Vi bistår og rådgiver dig, hvis du får en **ARBEJDS SKADE**
- Vi rådgiver dig om dine rettigheder i forbindelse med **FERIE OG FERIEPENGE**
- Vi bistår og rådgiver dig, når du bliver **SENIOR**
- Vi vejleder dig i forbindelse med din **GRAVIDITET, BARSEL, ADOPTION** eller **FORÆLDREORLOV**
- Vi vejleder dig, hvis dine børn eller andre i **FAMILIEN ER SYGE**
- Vi vejleder dig om dine rettigheder, **HVIS DU ER SYG**
- Vi vejleder dig om **DIN PENSION**

bupl.dk

BUPL TASKER

WEEKENDTASKE PÅ HJUL
Nu med forbedrede gummi hjul.
Udtrækkeligt håndtag.

250 kr.

PAKKETILBUD
Køb rygsæk og weekendtaske samlet og spar 50 kr.
Pris: 500 kr.

RYGSÆK
Rygsækken har flere separate rum, heraf et særligt polstret til bærbar computer. Rumindhold 35 liter. PVC-fri.

300 kr.

**BESTIL OG SE HELE UDVALGET PÅ:
WWW.BUPL.DK/BUTIKKEN**

FREDERIKSBERG
KOMMUNE

Norditaliensk pædagogik

Pædagoger og medhjælpere søges til stor integreret institution

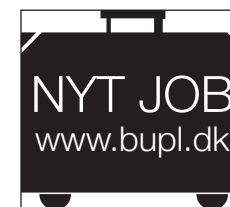
Norditaliensk pædagogik, børns spor som pædagogisk metode, pædagogiske læreplaner og dokumentation.

Integreret daginstitution søger på grund af opnormering nyt personale pædagoger og medhjælpere. Højt fagligt niveau og pædagogisk udvikling vil være i fokus.

Rundvisning for interesserede ansøgere ved leder Dorthe Filtenborg Sørensen er d. 27. juni 2012 kl. 10.

Ansøgningen sendes til sekretær Jette Sørensen på mail jeso05@frederiksberg.dk

**Se opslaget på www.frederiksberg.dk/job
Ansøgningsfrist: Fredag 6. juli 2012 kl. 12.00**

BØRN&UNGE
Annonceafdelingen
Blegdamsvej 124
2100 København Ø

Telefon: 3546 5260
Telefax: 3546 5099
E-mail: bua@bupl.dk

Ftp adresse: ftp.bupl.dk
Brugernavn: annonce
Kodeord: Job2010

Indleveringsfrist stillingsannoncer
Torsdag kl. 15:00 - 1 uge før bladet udkommer.
Fristen gælder også rettelsel og standsninger.

Priser:
Excl. moms.

Stillingsannoncer:
Pris pr. spalte-mm:
Kr. 18,40

Tekstsideannoncer:
Pris pr. spalte-mm:
Kr. 14,00

Abonnement:
Ring på tlf. 3546 5000

Institutionsabonnement:
Pris pr. år: Kr. 810
Kvartalspris: Kr. 290

Privat abonnement:
Pris pr. år: Kr. 650
Kvartalspris: Kr. 225

Løssalg: Kr. 40

Kontrolleret oplag:
(01.07.10-30.06.11)
66.782

FMK DS
SPECIALMEDIERNES OPLAGSKONTROL

Sidste nummer af BØRN&UNGE inden sommerferien udkommer

21. juni 2012

med deadline torsdag den 14. juni 2012, kl. 15.00

HVEM TRÆFFES HVOR

BUPL-A – A-KASSEN FOR PÆDAGOGER OG KLUBFOLK

ET FÆLLES NUMMER TIL DIN A-KASSE: 3546 5200

Mandag - torsdag 9-17, fredag 9-15

FORMAND

Lis Pedersen

NÆSTFORMAND

Lasse Bjerg Jørgensen

DIREKTØR

Henriette Becker

BUPL-A HOVEDKONTOR

Blegdamsvej 124
2100 København Ø
tlf. 3546 5000, fax 3546 5077
E-mail: bupla@bupl.dk
www.bupl.dk/a-kassen

POSTADRESSE HELE LANDET

BUPL-A
Postboks 0727
0900 København C

BUPL-A HOVEDSTADEN

Rosenvængets Alle 16, 3.
2100 København Ø
Fax 3546 5775
E-mail: bupla-hovedstaden@bupl.dk
Personligt fremmøde: man.-ons. 10-14, tors. 13-16, fre. 10-13

BUPL-A NORDØST

Lindevænget 19
2750 Ballerup
Fax 3546 5301
E-mail: bupla-nordoest@bupl.dk
Personligt fremmøde: man.-ons. 9-14, tors. 9-12, fre. 9-13

BUPL-A SJÆLLAND

Nykobbelvej 1
4200 Slagelse
Fax 3546 5821
E-mail: bupla-sjaelland@bupl.dk
Personligt fremmøde: tirs. lukket, man., ons., tors. 9.30-12 og 13-15, fre. 9.30-12 og 13-14.

BUPL-A FYN

Bornholmsgade 1
5000 Odense C
Fax 3546 5831
E-mail: bupla-fyn@bupl.dk
Personligt fremmøde: tirs. lukket, man., ons, tors. 9-15, fre. 9-14

BUPL-A SYDJYLLAND

Gejlhavgård 14 B
6000 Kolding
Fax 3546 5401
E-mail: bupla-sydjylland@bupl.dk
Personligt fremmøde: man.-tors. 9-14, fre. 9-13

BUPL-A MIDTVESTJYLLAND

Stationsvej 8 A
Postbox 1452,
7500 Holstebro
Fax 3546 5575
E-mail: bupla-midtjylland@bupl.dk
Personligt fremmøde: man.-tirs. 9-14, ons. 9-12, tors. 9-14, fre. 9-13.

BUPL-A ÅRHUS/ØSTJYLLAND

Mindegade 10
8000 Århus C
Fax 3546 5640
E-mail: bupla-aarhus-oestjylland@bupl.dk
Personligt fremmøde: man.-ons. 9-14, tors. 9-12, fre. 9-13

BUPL-A NORDJYLLAND

Niels Jernes Vej 8 B
9220 Aalborg Øst
Fax 3546 5502
E-mail: bupla-nordjylland@bupl.dk
Personligt fremmøde: man.-tirs. 9-14, ons. 9-12, tors. 9-14, fre. 9-13.

HVEM TRÆFFES HVOR

BUPL – BØRNE- OG UNGDOMSPÆDAGOGERNES LANDSFORBUND

Blegdamsvej 124, 2100 Kbh. Ø, tlf. 3546 5000, E-mail: bupl@bupl.dk

FORRETNINGSUDVALG

FORMAND

Henning Pedersen

NÆSTFORMAND

Birgitte Conradsen

HOVEDKASSERER

Lasse B. Jørgensen

FAGLIGE SEKRETÆRER

Allan Baumann

Lis Pedersen

Tonny Andersen

FAGFORENINGER

BUPL HOVEDSTADEN

Rosenvængets Alle 16, 3.
2100 København Ø
tlf. 3546 5750
fax 3546 5775
E-mail: hovedstaden@bupl.dk
man.-ons. 10-16,
tors. 12-17, fre. 10-13

FORMAND

Henriette Brockdorff

HB-MEDLEMMER:

Erik Steppat
Mia Skou Jørgensen

BUPL STORKØBENHAVN

Lindevænget 19
2750 Ballerup
tlf. 3546 5300
fax 3546 5301
E-mail: storkobenhavn@bupl.dk
man.- tors. 10-15, fre. 10-13

FORMAND:

Michael Egelund

HB-MEDLEMMER:

Randi Tielbo
Charlotte Stendorf

BUPL NORDSJÆLLAND

Østergade 4 A
3400 Hillerød
tlf. 3546 5700
fax 3546 5740
E-mail: nordsj@bupl.dk
man.-tors. 9-14, fre. lukket

FORMAND:

Lars Christensen

HB-MEDLEMMER:

Dorte Lis Ellegaard
Pernille Riis

BUPL MIDTSJÆLLAND

Nykobbelvej 1
4200 Slagelse
tlf. 3546 5810
fax 3546 5811
E-mail: midt@bupl.dk
man., ons. 8-14,
tirs. 10-14, tors. 13-17,
fre. 10-12,

FORMAND:

Bertha Langhoff

HB-MEDLEMMER:

Jette W. Jørgensen
Kay Abrahamsen

BUPL SYDØST

Kirketorvet 11
4760 Vordingborg
tlf. 3546 5460
fax 3546 5499
E-mail: sydoest@bupl.dk
man. lukket, tirs.-fre. 9-14,
ons. også 15-17

FORMAND:

Ulla Smedegaard

HB-MEDLEMMER:

Mette Gerdø Kristensen
Helle D. Olsen

BUPL BORNHOLM

Storegade 38
3700 Rønne
tlf. 3546 5590
fax 3546 5594
E-mail: bupl-bornholm@bupl.dk
man. lukket, tirs.-tors. 9-15,
fre. 9-13.30

FORMAND:

Tomas Nielsen

HB-MEDLEM:

Henrik Kofoed Hansen

BUPL FYN

Bornholmsgade 1
5000 Odense C
tlf. 3546 5830
fax 3546 5831
E-mail: bupl-fyn@bupl.dk
man., ons., fre. 9-13.30,
tors. 9-12 og 13-16,
tirs. lukket

FORMAND:

Lars Søgaard Jensen

HB-MEDLEMMER:

Katrine Gryndahl
Anette K. Lukaszewicz

BUPL SYDJYLLAND

Gejlhavgård 14 B
6000 Kolding
tlf. 3546 5400
fax 3546 5401
E-mail: sydjylland@bupl.dk
man.-tors. 9-14, fre. 9-13

FORMAND:

Elisa Rimpler Bergmann

HB-MEDLEMMER:

Ulla Koustrup
Lasse Birkelund

SYDSLESVIG

Driftsrådet ved Dansk
Skoleforening
Suderstr. 90
24955 Harrislee
tlf. +49(0) 461 5047 563
E-mail: hap@bupl.dk

FORMAND:

Hauke Paulsen

BUPL ØSTJYLLAND

Mindegade 12 B
8000 Århus C
tlf. 3546 5600
fax 3546 5602
E-mail: ostjylland@bupl.dk
man.-ons. 9-14,
tors. 13-17, fre. 9-12

FORMAND:

Anne Grethe Rosenberg

HB-MEDLEMMER:

Ann Søndergård Pedersen
Kim Ager

BUPL ÅRHUS

Mindegade 12
8000 Århus C
tlf. 3546 5650
fax 3546 5680
E-mail: bupl-aak@bupl.dk
tlf.åben: man. 12-14,
tirs., ons. 9-14,
tors. 12-16, fre. 9-13
kontoråben: man. lukket,
tirs., ons. 9-15, tors. 9-16,
fre. 9-13

FORMAND:

Henning Truelsegaard

HB-MEDLEMMER:

Carin Weibull
Ulla Nygaard

BUPL

MIDTVESTJYLLAND

Stationsvej 8
7500 Holstebro
tlf. 3546 5555
fax 3546 5575
E-mail: midtvestjylland@bupl.dk
man.-tors. 9-14, fre. lukket

FORMAND:

Jens Jensen

HB-MEDLEMMER:

Jonna Uhre
Pia Villesen

BUPL NORDJYLLAND

Niels Jernes Vej 8B
9220 Aalborg Øst
tlf. 3546 5500
fax 3546 5501
E-mail: bupl-nordjylland@bupl.dk
man.-ons. og fre. 9-13,
tors. 12.30-16

FORMAND:

Liselotte Thomsen

HB-MEDLEMMER:

David Nordstrøm
Linda Bisgaard

BUPL'S LEDERFORENING

Blegdamsvej 124
2100 København Ø

FORMAND:

Sanne Lorentzen

HB-MEDLEMMER:

Sanne Lorentzen
Joan Frausing

Henvendelse til lokal lederforening samt lokal lederrådgivning: Se kontaktoplysninger under din lokale fagforening

BUPL'S CENTRALE LEDERRÅDGIVNING

Åben man. og tors.
kl. 10.00-15.00 på
tlf. 3546 5160

STUDIESEKTIONEN PLS

Bredgade 25 X
1260 København K
tlf. 3546 5880
fax 3546 5892
E-mail: pls@p-l-s.dk
tlf.tid: man.,tirs. og tors.
10-15,
onsdag og fredag lukket

HB-MEDLEMMER:

Kathrine Bødker Tegllund
Kim Simonsen

PENSIONISTSEKTIONEN

Kontaktpersoner:

Jylland:
Helle Fabricius
Farversmøllevej 27
6200 Åbenrå
tlf. 2037 1898

Sjælland:

Benthe Vissing
Grønnegården 555 A, st.th.
2670 Greve
tlf. 4369 0551

RETTELSE TIL
"HVEM TRÆFFES
HVOR" SENDES
TIL E-MAIL:
BOGU@BUPL.DK

Sæt automatisk penge i banken, når du betaler med dit kort – med Nordea SparOp

En helt ny og nem måde at spare op på. Hver gang du betaler med dit kort, overføres der automatisk et aftalt beløb fra den konto hvor kortet er tilknyttet, til en opsparingskonto.

Vælg selv, om der skal rundes op til

nærmeste 10 eller 50 kr. Eller du kan vælge et fast beløb på fx 5, 10, 20 eller 50 kr. Du bestemmer selv det maksimale beløb pr. dag.

Du opretter Nordea SparOp ved at gå ind på nordea.dk/sparop.